DIALÓG

KRESŤANSKÝ DISKUSNÝ A POLEMICKÝ MESAČNÍK

3 II. ročník /2009

téma

ZMIEŠANÉ MANŽELSTVÁ

náš hosť

ZBOR TRENČÍN

dialóg mladých

CHODENIE S NEVERIACIM

JANA BÁNOVÁ: ***Po svadbe***

DIALÓG

Pri zborových objednávkach je odporúčaná predajná cena do 2,20 €,
(podľa zborových dotácií)

Individuálne objednávky:
cena + poštovné

PRIVÍTAME VAŠU POMOC, KTORÚ MÔŽETE POSLAŤ NA ÚČET:
262 104 1859/1100, špecifický symbol 1009

Redakčná rada:
Štefan Markuš, predseda (Bratislava)
Tibor Máhrik (Žilina)
Jana Nagajová (Bardejov)
Bohuslav Piatko (Bratislava)
Josef Sýkora (Bratislava)
Rastislav Ševko (Levice)

Šéfredaktor:
Bohuslav Piatko
sefredaktor@mesacnikdialog.sk

Vydavateľ:
Media Svatava, spol. s r.o.

Redakcia:
Dialóg, Živnostenská 2, 811 06 Bratislava,
č. tel.: 02 207 11 468
e-mail: dialog@mesacnikdialog.sk
web: www.mesacnikdialog.sk
Gabriel Gajdoš
e-mail: gabriel.gajdos@cb.sk

Redakcia:
Jana Hlatká
Emil Komárik
Jozef Uhlík
Žilina:
Eva Bechná
Jana Rojková

e-mail na redaktorov v tvare:
priezvisko@mesacnikdialog.sk

Jazyková úprava:
Anna Matláková a Jana Nagajová

Dizajn a grafické spracovanie:
Martin Piatko

Tlač: BB print, Bratislava

Predná strana obálky:
Jana Bánová: Nevesta
Zadná strana obálky:
Jana Bánová: Fotenie milej

EV: 2670/08
ISSN: 1337–6985

OBSAH

4
ĎALŠÍ BIFTEK JE MOC
Tomáš Sedláček

6
ZMIEŠANÉ MANŽELSTVÁ
diskusia

14
PREDSTAVUJEME ZBOR TRENČÍN

20
MARIE RAFAJOVÁ

22
TRI VÝROČIA DOLNÉHO KUBÍNA
Daniel Kušnierik

25
POLITIKA OČAMI PÍSMA I.
Emil Komárik

27
DIALÓG MLADÝCH

Zastavme sa s knihou

Pondelok sa chýlil k večeru a ja som sa pripravoval na naše rodinné stretnutie. Je to jediný deň v týždni, kedy máme najmenej povinností. Celá rodina si sadneme k nejakej hre alebo rozhovorom. Vždy to pripraví niekto iný. Rozhodol som sa prečítať si knižku. Len tak na posedenie. Nie veľkú, ale vzácnu, s trochu bezbožným názvom. Prečo na posedenie? Kristína Royová ju na posedenie napísala, a veru aj prečítala deťom vo svojej nedeľnej besiedke. Prečo by sme si ju my na posedenie neprečítali? Ona ju písala na povale malého domčeka pri potoku na Starej Turej. My sme ju čítali v pohodlí našej obývačky. Je určená pre deti, ale musím uznať, že svojím obsahom dojíma aj dospelých. Knižočka *Bez Boha na svete* sa dá prečítať za dve hodiny. Je to čas, ktorý bežne vydržíme pri pozeraní jedného filmu. Po hodine som musel prestať čítať. Všimol som si, že moji poslucháči strácajú pozornosť. Čas sa akosi spomalil a nám to pomalé tempo už nevyhovuje. Zvykli sme si na obrazovky, ktoré servírujú jednu akciu za druhou v úžasnom tempe a my sme podľa toho tempa začali žiť. Všetci sa kamsi ponáhľajú, a tak sa ponáhľame aj my. Často ani nevieme kam, ale zastaviť sa nám nechce. Nedávno sa mi sťažoval jeden predajca kníh. *„Už to nie je, čo bývalo. Ľudia menej kupujú knihy, menej čítajú.“* Nuž, lebo by museli spomaliť. To sa im ale nedarí.

Keď bola knižka *Bez Boha na svete* preložená do nemčiny, mašírovali cez Starú Turú uhorskí vojaci na cisárske manévre do Holíča. Ján Roháček priskočil k ich veliteľovi a podával mu túto útlu knižôčku. Oberst zastavil svojho koňa, pričom zastavilo celé to pochodujúce vojsko za ním. Táto malá knižka zastavila vojenský pochod na Starej Turej! Dokáže zastaviť aj dnes uponáhľaného človeka tretieho tisícročia? Nebude to strata času?

Čím viac poznávam život Kristíny a Marie Royových, tým viac si uvedomujem, že nestrácali čas. Nežili rýchlo, a napriek tomu toho veľa stihli. Alebo práve preto?

Dovoľte mi ešte jedno prirovnanie z mojej masérskej praxe. Naše telo má asi 600 svalov, ktoré radíme do troch skupín. 1. kostrové svaly, ktoré ovláda naša myseľ, 2. hladké svalstvo, ktoré mysľou neovládame, ale funguje a 3. srdcový sval. Jediný, výnimočný. Ak nepoužívame kostrové svalstvo, telo nám ochabne a časom sa dostavia ďalšie problémy. Ak nám zlyhá hladké svalstvo, problémy sa dostavia rýchlejšie, ale ak nám zlyhá srdce, problém je hneď. Tak je to aj s knihami. Niektoré, ktoré napísali ľudia, berieme cieľavedome do rúk, čítame ich a formujú nás. Druhé dve knihy nám dal Boh. Prvá je Príroda, z ktorej, ani si to neuvedomujúc, žijeme, dýchame a pritom, akoby z knihy, čítame o veľkosti Stvoriteľa. V neposlednom rade Bibliu ako priamu Božiu reč pre nás. Takú výnimočnú, ako srdce v hrudi, bez ktorej niet života. Och, ako rýchlo náš duchovný človek bez nej zomiera.

Ak vám dochádza v tejto rýchlej dobe už dych, nestrácajte čas a spomaľte, alebo aj zastavte, ako tí vojaci. Začnite resuscitovať s knihou. Najskôr tá najdôležitejšia. Božie Slovo – Biblia – Kniha kníh, nech neprestajne bije v našej hrudi. Božie stvorenstvo je predsa v každom našom dychu a nakoniec duchovná literatúra pre krásu našej duchovnej postavy.

PETER FERÍK, Stará Turá
(Autor je podnikateľ a výkonný riaditeľ OZ SLUHA).

DALŠÍ BIFTEK UŽ JE MOC

Jedenatřicetiletý **TOMÁŠ SEDLÁČEK** *dostal ve čtyřiadvacetiletech výjimečnou nabídku: pracovat jako poradce prezidenta Václava Havla, který si Sedláčka vybral na doporučení Fakulty sociálních věd UK jako člověka s moderním vzděláním a čerstvým pohledem na ekonomii. Za Špidlovy vlády Sedláček nastoupil jako poradce ministra financí Bohuslava Sobotky a podílel se na přípravách daňové, penzijní a zdravotní reformy. I díky tomu se během stipendijního pobytu na americké univerzitě Yale v roce 2006 dostal mezi pět mladých ekonomů vybraných mezi „Young Guns: 5 Hot Minds in Economics". Nyní druhým rokem pracuje jako ekonomický stratég ČSOB.*

(Rozhovor pre Hospodarské noviny pripravil JIŘÍ NÁDOBA *a uverejňujeme ho so súhlasom autora i HN. Foto* ONDŘEJ HOŠT*).*

Čeká nás těžký rok, nebo předpovědi přehánějí?
Rozhodně bych nečekal žádnou katastrofu. Pár let jsme zběsile pádili kupředu a teď jen trochu zvolníme. Nic víc.

To zní až moc nadějně...
Pokud tuhle krizi hodnotíme čistě z pohledu ekonomie, nečeká nás nic tragického. Máme se nejlépe, jak jsme se kdy měli. Jak praví bible: Musíme z Hospodinových rukou přijímat to dobré, i to špatné. A tohle pořád není to špatné – rozhodně ne tak, aby se politici museli předbíhat, kdo zlevní jídlo. V novém roce nejspíš hodně zpomalíme, v nejhorším případě budeme stagnovat, ale roku 2010 se podle všech předpovědí opět vrátíme k růstu. Otázka ale je, jestli je to takhle správně.

A jaká je odpověď? „Růst" už je přežitek?
Ekonomové takové otázky a odpovědi neřeší. Naše věda bádá jen nad tím, jak maximalizovat růst.

Kromě ekonomie přednášíte i filozofii, citujete bibli, dva roky jste pracoval na Hradě u někdejšího prezidenta Václava Havla. Tipuju, že „maximalizace růstu" vám jako recept na štěstí stačit nebude...
Jistě, pokud jsme nyní svědky nějaké krize, tak je v krizi celá naše civilizace. Kvůli tomu není třeba dlouze filozofovat ani sedět na Hradě. Tahle krize vyvěrá z deseti-dvaceti let šíleného přežírání, šílené nadspotřeby. To není čistě ekonomický problém. Naše situace se v lecčems podobá římské říši před jejím zánikem: máme relativně bezproblémový život, s nikým pořádně neválčíme, svých ideálů jsme nějakým způsobem dosáhli a hlavním tématem našeho života se stala ekonomie. V momentě, kdy jsme zekonomizovali úplně všechno a kdy lidi zajímá leda to, jestli budou mít na výplatní pásce víc nebo míň, tak je to podle mě jistá známka dekadence. Zvlášť pokud si uvědomíme, že z toho neexistuje cesta ven, protože politik dnes ve všech státech vyhrává jen na základě ekonomie. Musí slíbit ještě větší bohatství, jinak nemá šanci.

Růst a pokrok je na druhou stranu možná to, co drží náš svět pohromadě. Vážně se toho můžeme vzdát?
Pokud se máme skutečně vyléčit z krize, tak to chce celospolečenskou změnu. Přestat se přecpávat. Nemusíme se rovnou svléknout do naha, ale rozhodně bychom měli uzavřít těch několik posledních desítek let, říkejme jim třeba Doba duhová. V USA, ale i v Evropě a u nás jsme prostě spotřebovávali víc, než kolik jsme si mohli dovolit. Rodiny, podniky, banky, státy... všichni měli dluhy. Jakmile se to dělá ve velkém, už to nelze udržet. Dlouho jsme balancovali na hraně, a teď jsme se o ni pěkně pořezali. Dostali jsme se tak daleko, že standardní recepty už selhávají. Státy nutí lidi do spotřeby, nutí banky, aby znovu dávaly levné hypotéky – pokud možno všem – a pomalu se vracíme nazpátek do bodu číslo jedna. Ale pokud se neuskrovníme na nějakou přiměřenější úroveň konzumu, tak to jinak nepůjde. Vždyť my jsme nejbohatší civilizace na tomto světě i v historii lidstva!

Václav Havel nedávno utrousil, že nechápe, proč bychom měli za každou cenu dál růst, když je nás pořád stejně. Má pravdu? Nezní to trochu naivně?
Naivně to zní leda v konfrontaci s dnešní společností, kdy prostě nejsme schopni spočinout. Pokud růst pod dvě procenta je u nás považován za průšvih, kdy je potřeba spouštět krizové balíčky, tak je něco špatného v království dánském. Asi bychom se

měli zamyslet nad tím, jestli nám náhodou nestačí to, co máme.

To se snadno říká, když si k tomu dáváme tatarák za pět set v restauraci s výhledem na Karlův most...

Já si aspoň nekupuju tatarák na dluh. A když na to přijde, klidně nemusím deset dnů jíst vůbec.

Vůbec?

Jasně, půst byl běžnou součástí diety našich předků. A navíc, mělo to duchovní náboj, nebyla to jen péče o tělo a touha zhubnout jako dnes. Půst je to, co naše společnost potřebuje. Pokud chcete, aby vám chutnalo jídlo, musíte mít hlad. Jenže naše společnost řeší problémy sytých. Jak pohostíte sytého? Vymýšlíte drahá jídla z nudy, kančí na dančím a tak... Prostě hlouposti. **Přitom sytého už stejně nepotěšíte**, dokonce ho zvýšením spotřeby můžete ještě víc rozladit. Chceme-li obnovit chuť jídla, můžeme si buď dávat šíleně drahé delikatesy, nebo si dát půst a pak nám bude chutnat chleba s máslem. A budeme z toho mít úplně stejný užitek.

Jak dlouho jste půst vydržel vy?

Asi deset dnů. Místo jídla jsem pil vodu s javorovým sirupem, vymačkal do toho limetky a přidal pepř, bylo v tom všechno, co tělo potřebuje. A pak zjistíte, že hlad je psychická záležitost, že jde jen o to překonat ten zvyk, že pusa chce neustále žvýkat něco tuhého. Jinak je to fajn, máte spoustu času, odpadnou snídaně, obědy, večeře plus všechno přemýšlení o jídle, nemusíte chodit nakupovat, nepijete, nekouříte. Všechno se zpomalí, protože tělo nemá energie nazbyt, a popadne vás taková hloubavější nálada. Je to opravdu příjemné, po Vánocích to všem doporučuju.

Václav Klaus, jemuž pořád věří 60 procent Čechů, půst nedoporučuje. Radí: „Utrácet, utrácet, utrácet..."

Ale ano, to chápu, to je bezprostřední praktické řešení. **Dluhy a spotřeba jsou naše droga, kterou nelze jen tak vysadit.** I narkoman na začátku léčby potřebuje svou dávku, nelze to snížit ráz naráz.

Pokud ale porosteme ve starých špatných kolejích, kam se dostaneme?

Vyzývám filozofy, ať mluví a najdou odpověď, kam tohle všechno spěje. Já k tomu můžu říct pouze to, co ukazují ekonomické grafy i selský rozum: bavíme-li se jen o Česku, tak za posledních dvacet let jsme nepředstavitelně zbohatli a nezabije nás ani mírný pokles. Kdo si v roce 1989 uměl představit, že pojedeme do Německa nebo do Skandinávie, aniž bychom s sebou museli vézt batoh plný konzerv? Že půjdeme na Západě do restaurace, že nebude problém lyžovat v Rakousku? A přitom bude lidem zatěžko platit třicet korun u doktora.

Co z toho plyne?

Z toho plyne, že je fajn, když se nám daří, ale že po dlouhé době prudkého růstu se může také stát, že to chvíli nejde. Když se podíváte, jak od války rostl Wall Street, do 80. let křivka stoupá velmi velmi zvolna, zato posledních dvacet let, v době globalizace, to je úplný Mount Everest. Tak strmý nárůst nikdy předtím nenastal.

Je to důkaz, že se Řím zhroutí?

Jsou tu podobné příznaky. Když se vrátím k jídlu, můžete si všimnout, že dnes z jídla vytahujeme ty nejtučnější části, tuky a cukr. Ale jde o paradox, cukry a tuky byly vždy to nejvýživnější. Libová panenka, v tom nebyla žádná energie, to se dávalo psům. Když sníte steak, tak prý na jeho zpracování spotřebujete polovinu energie, kterou tělo získá. My z jídla vytahujeme to nejvýživnější, abychom mohli jíst a přitom nejíst. Vlastně je to jen hygieničtější forma toho, co dělali Římané nebo šlechtici ve středověku, když si do krku strkali pírko. Anebo všechna ta kosmetika a životospráva, to je jak hledání elixíru mládí. V krému musí být vždy nějaká tajemná exotická bylinka, ženšen nebo ginkgo biloba. Okurka je pouze pro chudší, ta to být nemůže. A pak to na sebe natíráme nebo to jíme, abychom byli neustále mladí a fit. **Nebo zábava: i to je dnes průmysl a byznys,** vytváříme si kolem sebe virtuální světy, abychom se dokázali zabavit. Je zajímavé, jak šlo v poslední době nahoru science-fiction a nejrůznější fantasy světy. **Prostě pohádky**, jako bychom se vraceli do věku dítěte, které si jen hraje, poslouchá pohádky a baví se. Sedíme na gauči, jíme křupky a kupujeme si dobrodružství.

Máte dvouletého syna Kryštofa. Vidíte nějakou naději, že se jeho generace polepší? Co ho čeká?

Asi ne tak závratný růst bohatství jako nás. Důležité je opakovat si, že už za nás lidstvo zbohatlo hodně a že teď může být štěstí někde jinde. Makáme od rána do večera v práci, kterou nemáme rádi, abychom si koupili věci, které nepotřebujeme. To je citát z Klubu rváčů. My jsme uspokojení z konzumu vytěžili do mrtě, tam už není ani kapka. Jít v tom dál, to je, jako bychom chtěli nacpanému člověku udělat radost tím, že mu nacpeme ještě jeden steak do pusy. Přitom si jenom potřebuje odpočinout. Trpíme nedostatkem dostatku. **Všechno máme, po ničem netoužíme. A kde umře touha, umře i naplnění.**

NOVÉ TELEFÓNNE ČÍSLO DIALÓGU:
02 / 207 11 468

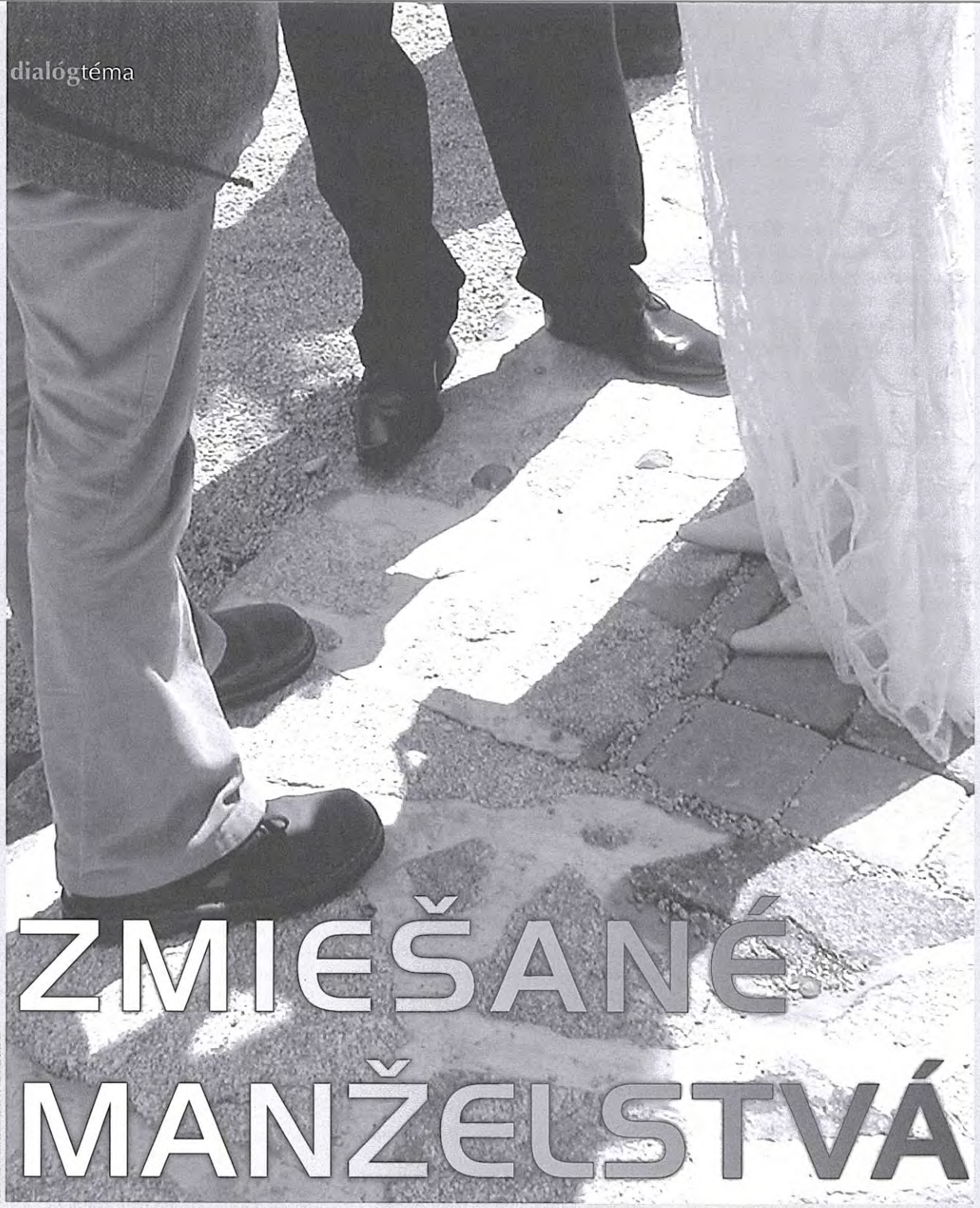

JANA CAMARA: Svadba

ZMIEŠANÉ MANŽELSTVÁ

Manželstvo je výlučná a celoživotná jednota jedného muža a jednej ženy, charakterizovaná vzájomnou láskou, oddanosťou, vernosťou, dôverou, záväzkom, úctou a prehlbujúcou sa intimitou. Ako stvoriteľský dar od Boha je manželstvo aj povolaním, ktoré vyžaduje veľkú dávku energie a zbožnosti. Manželia a manželky sú povolaní žiť spolu nie iba fyzicky, ale v každej rovine života. To je ohromná úloha. Na nájdenie a udržanie spoločného a obohacujúceho životného rytmu je potrebná veľká miera citlivosti, odhodlania a vytrvalosti.

Dnes je všeobecne nepopulárne aj neznáme rešpektovať nejaké objektívne pravidlá týkajúce sa vzťahov, partnerských zvlášť. Individualistický prístup hnaný túžbou po vlastnom šťastí alebo úspechu prežíva konjunktúru. Žiaľ, aj rozsah poškodenia manželstiev, rodín, detí a vzťahov dosahuje svoje historické maximá. Práve preto, a zároveň napriek tomu, sa chceme oprieť viac o objektívnejšie kritériá, než len o vlastné preferencie, čo tak rád robí Samson a jeho súčasní priatelia, keď v rozpore s Božím pokynom majú postoj: Túto si vezmem, lebo tá sa mi páči (Sdc 14, 3). Veď ide o lásku.

Tú si vezmem, lebo sa mi páči.

ŠTEFAN EVIN
(Autor je kazateľom CB v Leviciach, stefanevin@cb.sk)

V našej postkresťanskej či pseudokresťanskej kultúre nevystačíme so strohým označením veriaci – neveriaci, pokiaľ tieto pojmy precíznejšie nezadefinujeme. Rovnako aj označenie kresťan je príliš všeobecné. Vidiac najpodivuhodnejších „kresťanov" a ich „kresťanstvo", musíme použiť dynamickejšiu definíciu kresťana, resp. veriaceho, najlepšie priamo z Písma (1J 5,1–3): Veriaci = kresťan = kristovec, to je Duchom Svätým premenený človek (znovuzrodený), ktorý v pokání vyznal Bohu svoju hriešnosť, vierou prijal milostivé odpustenie hriechov vďaka Ježišovej obeti, stal sa poslušným učeníkom Pána Ježiša a jeho život vykazuje známky duchovného rastu podľa Písma.

Z toho vyplýva niekoľko dôsledkov. Prvý je ten, že je nemožné budovať manželskú jednotu vo všetkých oblastiach života, vrátane duchovnej, s človekom, ktorý má iné základné ciele, zdroje potešenia a životné normy. Veriacemu je to rovno Bohom zakázané. Nemôžeme očakávať konanie podľa Kristovho charakteru u tých, ktorí nežijú s Kristom. Pred znovuzrodením je každý človek duchovne mŕtvy vo vinách a hriechoch. Nemôže živo reagovať na ďalšie duchovné podnety (Ef 2, 1), tak ako nemôže kráčať ten, kto nežije alebo sa nenarodil.

Dobrá správa

Ďalším dôsledkom je dobrá správa pre všetkých veriacich slobodných ľudí, ktorým sa naša cirkev/zbor zdá primalá (a ona taká niekde naozaj je) na nadväzovanie vzťahov a vznik manželstiev bez rizika degenerácie – prečo to nepovedať na rovinu!? Veriaci neznamená iba člen Cirkvi bratskej. Ak aplikujeme biblickú definíciu kresťana, potom rozhodujúca nie je pôvodná denominačná príslušnosť, ale živá a dynamická viera človeka, ktorý chce Boha osláviť v každom aspekte života. Realita je o niečo zložitejšia, lebo naozaj znovuzrodený človek, napr. z katolíckeho alebo ortodoxného prostredia sa musí radikálne vyrovnávať s mnohými prvkami zbožnosti svojej denominácie. Zasahuje to už do inej témy, ale aspoň to naznačíme: Ak o manželstve uvažuje pár z odlišných denominácií, je pre manželstvo samotné, pre ich rodinu, výchovu detí, službu a celý duchovný život, vrátane neromanticky praktických vecí nevyhnutné, aby sa ešte pred sobášom zjednotili na tom, v ktorom spoločenstve bude ich duchovný domov. Podcenenie tejto stránky, odloženie na „potom, keď sa vezmeme", alebo dokonca duchovná dvojdomosť je prejavom zásadnej nejednoty, ktorá prinesie trpké ovocie.

Veriaci – neveriaci

Pozrime sa teraz podrobnejšie na problematiku zmiešaných manželstiev (jeden veriaci, druhý neveriaci) cez pokyny Božieho slova. Náš kresťanský prístup vychádza z týchto predpokladov:

a) Boh nás miluje a chce náš život viesť dobrým smerom.
b) Biblia je dostatočná na to, aby nám priniesla Božiu vôľu pre náš život a je normatívna, čiže s autoritou Božieho zjavenia a nároku na poslušnosť hovorí o tom, čo je správne a čo nie, čo Boh človeku ponúka a čo od človeka očakáva.
c) Dôverovať Bohu znamená spoliehať sa, že má pre nás to najlepšie. Nechá nám však slobodu rozhodovať sa, či mu dovolíme hovoriť do všetkého. Zároveň nás však nechá niesť dôsledky našich rozhodnutí a volá nás k zodpovednosti za náš život.
d) Život a vzťahy kresťanov – chodenie, známosť a manželstvo majú byť naplnené zásadne inou kvalitou ako vzťahy neveriacich – majú byť založené na princípoch zjavených Bohom.

Stará zmluva (SZ).

Abrahám, otec veriacich a pôvodom pohan, videl ten priepastný rozdiel medzi životom s Bohom a životom bez Boha. Preto pri hľadaní nevesty pre syna prikázal pytačovi: *Zaväzujem ťa prísahou pred Hospodinom, Bohom neba i zeme, že nevezmeš pre môjho syna ženu z dcér kanaánčanov, v strede ktorých bývam.* Izák to synovi Jákobovi dokonca prikázal (Gn 24, 3; 28, 1).

Pre Boží ľud Boh pripravil svoje požehnanie, ale jasne ho varoval pred duchovnou ne-vierou, t. j. neposlušnosťou. Okrem iných dostal aj takéto usmernenie v otázke partnerstva s pohanmi:

Nevstupuj s nimi do príbuzenstva, svoju dcéru nedávaj za syna niektorého z nich ani jeho dcéru nevezmeš pre svojho syna. To by tvojho syna odvrátilo odo mňa a slúžili by cudzím bohom. Potom by vzplanul Hospodinov hnev proti vám a rýchlo by vás zničil (Dt 7, 3).

To je len zopár z množstva SZ referencií a k nim jedna drastická ilustrácia: Pohanská manželka izraelského kráľa Achaba, Jezábel, vraždila Božích prorokov... SZ prehľad zakončíme prorokom Ámosom, ktorý sa pýta (3, 3): *Čo vytvoria dvaja ľudia bez toho, aby sa dohodli?"* Inými slovami: Vytvoria dvaja ľudia úzke spoločenstvo bez toho, aby mali spoločné očakávania z ich vzťahu? ➤

Nerovnováha, ktorá vznikne partnerským vzťahom medzi skutočne veriacim a neveriacim človekom, pre ktorého Boh veľa neznamená, je veľmi nebezpečná.

Nová zmluva (NZ).
V NZ postavenie vyvoleného Božieho ľudu, Izraela, zaujíma vykúpený Boží ľud, kresťania, bez ohľadu na etnický, kultúrny alebo sociálny pôvod. Kritériom je vierou prijatá Božia vykupujúca a premieňajúca milosť. Kresťania, tak ako vyvolený ľud SZ, majú od Boha isté privilégiá, ale aj veľkú zodpovednosť. Keď ide o známosť alebo manželstvo s neveriacim, môžeme začať v 2K 6, 14–17: *Neťahajte cudzie jarmo s neveriacimi! Veď čo má spravodlivosť spoločné s neprávosťou a aké spoločenstvo má svetlo s tmou? Aký je súlad Krista s Beliálom a aký má podiel veriaci s neveriacim? Ako patrí k sebe chrám a modly? My sme predsa chrám živého Boha.*

Je dobré si všimnúť, že v prípade zmiešaného vzťahu nie neveriaci ide do nášho záprahu, ale veriaci ide do cudzieho, nesprávneho. Prečo Boh tak neoblomne vyhlasuje: *„Nespájajte sa s neveriacimi!?"* Ak kresťanstvo niečo znamená, tak to znamená dať Bohu prvé miesto v živote, ovinúť svoj život okolo neho. Pri známosti s neveriacim, akokoľvek dobré, úzke a obohacujúce priateľstvo to je, chýba mu podstatný prvok: duchovný. Chýba srdce vzťahu. Dvaja kresťania môžu obohatiť duchovný život jeden druhého tým, že spolu čerpajú z Biblie, spolu sa modlia, chodia spolu na bohoslužby, pracujú spolu pre Boha. Muž vníma duchovné otázky inak ako žena. Keď spoja svoje pohľady, dostanú bohatý celok. Takýto vzťah má svoje pevné centrum, je zdravý, uspokojujúci a rastúci.

V 1K 7, 39 je pozitívne formulovaná zásadná požiadavka, aby všetky partnerské vzťahy boli uzavreté a budované iba „v Pánovi", teda podľa Božej vôle. Aby to bol vzťah dvoch ľudí, ktorí žijú s Ježišom a pre Ježiša. Láska k Bohu upevňuje manželstvo viac ako čokoľvek iné. Božia láska vytvára rámec, v ktorom vzájomná láska dokonale k sebe pasuje a ktorá naše lásky drží spolu. Ak dvaja ľudia idú vždy bližšie a bližšie k Bohu, tak nevyhnutne budú silnejšie priťahovaní aj k sebe navzájom. To vytvára harmóniu rodiny. Indikátorom lásky k Bohu je poslušnosť: *Ak ma milujete, budete zachovávať moje prikázania* (J 14, 15).

Toto všetko nie je problémom dovtedy, kým sa naša vlastná vôľa nedostane do rozporu s Božou. Kým to, čo sa nám páči, nie je v protiklade k tomu, čo sa Bohu páči. Potom prichádzajú slzy, rozhorčenie, vzdor a odmietanie veriť, že Boh nielen vie, čo je pre nás najlepšie, ale že pre nás aj chce to najlepšie.

„A možno mu dopomôžem ku kresťanstvu!"
Je mnoho sympatických nekresťanov, mnoho nadaných, láskavých ľudí, no nevyznávajú vieru v Spasiteľa Ježiša. „Misijné chodenie" s nimi je však hlboký omyl. Misia je jedna vec a budovanie celoživotného vzťahu druhá. Často „misijné" randenie a manželstvo vedie k duchovnému odpadnutiu. Aj v tom najlepšom prípade bude manželstvo len dvojtretinové (duša a telo). Ale duchovne jeden rastie jedným smerom, druhý druhým. Bez vzájomnosti. Alebo nájdu vzájomnosť – ak chcú spolu žiť, ale bez Krista. Preto apoštol Pavol tak tvrdo bráni tomu, aby títo dvaja spojili svoje životy. Novozákonne prísne vzaté – ak veriaci chodí s neveriacim, zarmucuje svojho Spasiteľa a škodí sebe aj svojmu partnerovi, lebo mu bráni v slobodnom rozhodnutí pre Krista. Veriaci síce partnerovi (dúfajme) hovorí o Bohu, ale súčasne mu svojím konaním ukazuje, že poslušnosť Bohu mu nestojí za to, aby ho opustil. A kresťanstvo, i sám Boh, je zdiskreditovaný v očiach neveriaceho postojom veriaceho, že *„ja ťa milujem, ale cirkev je proti." „To je potom strašný Boh"*, konštatuje neveriaci. Ak je jeho konverzia dôsledkom tlaku, manipulácie a strachu, aby neprišiel o partnera, v ich spoločnom živote sa takmer určite objavia vážne problémy.

Z toho, čo sme povedali, vyplýva, že známosť kresťana a nekresťana, ktorá vedie k zmiešanému manželstvu, je prejavom neposlušnosti voči Bohu, a teda hriechom. Kto vedome ide do konfliktu s Bohom, riskuje celý život a celú večnosť. Aké je východisko pre tých, ktorí sa na tejto ceste ocitli? Ak rešpektujú biblický príkaz, mali by sa rozísť ešte pred uzavretím manželstva.

Nie rozvod, ale milosť uzdravuje
Ak manželská dvojica, alebo jeden z partnerov prežíva obviňovanie Duchom Svätým za to, koho si vzal v rozpore s Božími princípmi, riešením určite nie je rozvod. Jeden hriech sa nikdy nemôže riešiť iným hriechom. Východisko je v úprimnom pokání pred Bohom z toho, že som si vzal toho, koho som si nemal vziať. V tomto bode potrebujú uzdravenie možno mnohé manželstvá. A potom s dôverou v Božiu milosť, ktorá nás vykupuje z našich hriechov, žiť poslušne a adekvátne pokániu – milovať Boha celým srdcom a svojho partnera rovnako. To nezaručuje odstránenie všetkých následkov nesprávnej voľby, ale je to život v Božej priazni, o ktorý sa Boh stará a renovuje ho.

Existuje aj taký prípad manželstva, ktoré sa stalo zmiešaným nie sobášom, ale tým, že iba jeden z dvojice sa stal kresťanom až po sobáši. To je úplne odlišná situácia, na ktorú nemôžeme aplikovať vyššie uvedené princípy. Teraz Božie slovo jednoznačne povzbudzuje veriaceho partnera, aby napriek duchovnej nekompatibilite nehľadal rozvod, ale vytrval vo vzťahu s neveriacim, ak ho ten neodmieta. Veriaci má neveriacemu slúžiť podľa vzoru Kristovej lásky, stáva sa skutočne misionárom vo svojej rodine.

Toľko biblický pohľad na zmiešané manželstvá. Dúfam, že je užitočné, ak v realite dnešných dní hľadáme biblické stanovisko. Vznikajúce a rozpadajúce sa vzťahy sú trpkým svedectvom o tom, že Božie princípy často vedome, či nevedome, potláčame do úzadia. A to nielen v zmiešaných vzťahoch, ale aj v kresťanských. Veď ani manželstvom kresťanov nie je automaticky zaručená jeho bezproblémovosť, ale je vytvorený základný predpoklad pre plné rozvinutie toho, čo Boh pre človeka pripravil, čo mu daroval, čo spojil a požehnal. Zmätky a krachy v manželstvách veriacich poukazujú na ľudskú aj duchovnú slabosť a tvrdohlavosť a nie na chybu v Božích princípoch. Veriaci človek, ktorý miluje Boha nadovšetko, by mal žiť s túžbou: ***Bože, túžim sa Ti páčiť, preto si chcem vziať partnera, ktorý sa Tebe páči.*** ◘

Aby sme hriech nenávideli, ale hriešnika milovali.

A čo ja?

MÁRIA PORUBSKÁ, Richvald

Som dôchodkyňa. Mojím povolaním bolo učiteľstvo, neskôr som bola 16 rokov v riadiacej funkcii. Či som si to uvedomovala, alebo nie, ovplyvňovalo to moje správanie k mojim blízkym, manželovi a deťom.

Vyrástla som v gréckokatolíckej rodine, vydala som sa za evanjelika. Odkedy sme sa zobrali, do kostola nechodil, ani teraz nechodí, čo za minulého režimu vyhovovalo jemu aj mne. No pred 15 rokmi nastala zmena v mojom živote, aj v živote mojich synov. Manžel pil aj predtým, ale to, že sme začali chodiť do Cirkvi bratskej, stalo sa preňho ešte silnejším dôvodom k pitiu. Pre neho sme boli sektári, štyria proti jednému. Prestali sme fungovať ako manželia, aj ako rodina.

Keď synovia vyrastali a najviac potrebovali kladný mužský vzor a autoritu v rodine, zažívali odmietnutie, ponižovanie a zraňovanie. Tam, kde mal pomáhať manžel, museli ho zastupovať synovia, vďaka čomu nemajú problém so žiadnou prácou v dome, na dvore, či na poli. Keďže od istého času manžel málokedy prispieval na domácnosť a synom na štúdium, naučili sa šetriť, žiť skromnejšie, nenáročne. Pán Boh sa o nás predivne staral a stará až do týchto čias, takže sme nepociťovali nedostatok. Sú pravdivé slová, že veriacim v Boha všetky veci napomáhajú k dobrému. Som si vedomá, že som častokrát zlyhala ako matka, keď som synov zaťahovala do našich manželských sporov a používala ich ako „búľavé vŕby", lebo som si potrebovala vyliať svoje zranené srdce. Pritom som vedela, že im to neprospieva, ba zhoršuje ich vzťah k otcovi.

Neskôr som tie „búľavé vŕby" našla v zbore CB, kde som prežila, čo to znamená, keď nesieme bremená jedni druhých, aby sme naplnili zákon Kristov. Veľmi mi pomáhali návštevy vo veriacich rodinách, vzájomné zdieľanie sa, ale najmä výklady Božieho Slova v zhromaždení. Dodnes ma posilňujú slová nášho kazateľa, že v loďke nášho života budeme často zažívať rôzne búrky, ale Pán Boh nám nezasľúbil život bez búrok. Zasľúbil nám však, že On bude s nami!

Začal sa vo mne boj o nový život – na kolenách. Nie, nebolo to ľahké. Veď som zažívala aj ohrozovanie života, alebo dni, keď som odchádzala do dôchodku a manžel 8 mesiacov odmietal ísť do práce. Pritom čo mal zarobené, všetko prepil. No vždy, keď sa u nás nejakým spôsobom vyostrovala situácia, Pán Boh mi pomohol meniť moje zmýšľanie. Pamätám sa, že som 3 týždne oddeľovala manželove špinavé oblečenie a nechcela ho vyprať, kým mi nedá peniaze na prášok. Tá kôpka bola už dosť veľká, keď ma zastavilo slovo: *„Všetko robte z duše ako Pánovi a nie ľuďom."* Po istom čase sa to zopakovalo a Pán mi odpovedal: *„Kto vie dobre činiť, a nečiní, má hriech."* Potom som to už viackrát neskúšala, nechcela som zarmucovať svojho Spasiteľa. Keď s odstupom času hodnotím svoje správanie v niektorých kritických situáciách, musím konštatovať, že tam, kde som presadzovala svoju vôľu a neriešila to s Pánom, vždy to dopadlo zle.

Podobne, ako sa menili moje postoje k manželovi, menili sa postoje našich synov k otcovi. (Jeden z nich mi povedal: Som vďačný za to, že mám takého otca, lebo aj negatívne príklady vychovávajú.) Začali sme ho milovať takého, aký je. Manžel si to nemohol nevšimnúť, hoci by to slovami nikdy nepriznal.

Neskôr som si uvedomila, že za všetkým fyzickým aj psychickým ubližovaním z manželovej strany sa snažím vidieť Satana, ako mi ubližuje, zraňuje ma a chce zničiť a oslabiť moju vieru v Pána Ježiša. Snažila som sa správať ako káže Písmo, aby sme hriech nenávideli, ale hriešnika milovali. Toto som si vždy uvedomila až po „akcii", keď som vybuchla, alebo neprimerane zareagovala. Raz v noci som sa prebudila a z môjho vnútra zaznel tichý hlas, že sa na manžela mám pozerať cez Pána Ježiša a nie vidieť za ním Satana. Na kolenách som ďakovala za ten nový pohľad na svojho muža. Už som nevidela jeho trasúce sa a zapáchajúce telo, zatienil mi ho Pán Ježiš, ktorý to sám zažil pri opilcoch a prostitútkach. Poznanie, že som manžela prestala milovať a zápasiť za neho, mnou poriadne otriaslo. V tom čase sa mi dostali do rúk knihy od Basiley Schlinkovej: *Užitočné trápení, Jak se změnit, V Boží dlani.* Nesmierne som vďačná za ten duchovný pokrm, ktorý ma pokoril a dodnes vyučuje. Pochopila som, že nie Satan, ale Pán Ježiš si používa aj našich blízkych ako svoje nástroje, aby nás okresával, vychovával a viedol podľa svojej vôle. Boli v mojom živote chvíle, keď mi aj niektorí veriaci radili riešiť situáciu rozvodom. Dnes som rada, že som to nespravila. Napriek všetkým ťažkostiam som sa rozhodla držať sa rady apoštola Petra, čo majú robiť veriace ženy, ktoré majú neveriacich mužov:

„...aby ste aj tých, čo sa vzpierajú Božiemu slovu, bez slova ZÍSKALI svojím správaním, keď uvidia váš čistý život v Božej bázni..." (1Pt 3,1–2) ◘

NAJPODSTATNEJŠIA JE VIERA

KAROL MORAVČÍK, *od roku 1990 katolícky kňaz v Devínskej Novej Vsi. Angažuje sa v občianskom združení Teologické fórum, ktoré sa snaží v duchu II. Vatikánskeho koncilu rozvíjať alternatívne teologické myslenie na Slovensku.*

DANIEL PASTIRČÁK, *od roku 1992 kazateľ Cirkvi bratskej v Bratislave, spisovateľ a výtvarník.*

Rohovor a foto:
BOHUSLAV PIATKO

Téma je daná – Zmiešané manželstvá v zmysle veriaci – neveriaci, ale možno aj manželstvá medzidenominačné. Prvým oficiálnym krokom je uzavretie manželstva, teda sobáš. Vy obidvaja vo svojich cirkvách sobášite. Sobáš katolík – nekatolík. Čo musí pár spĺňať, aby ste ho zosobášili?

K. Moravčík: Katolícka cirkev má dôslednejšie cirkevné právo ako protestantské cirkvi. Pred sobášom preto zisťujeme aj možné právne prekážky. V minulosti sa rozlišovali prekážky rozlučujúce (robiace sobášom neplatným) a tzv. zakazujúce, ktoré znamenali, že keď sa na ich preskúmanie zabudlo, aj tak bolo manželstvo platné.

Čo to znamenalo konkrétne?

K. Moravčík: Pod zakazujúce patrili manželstvá s protestantmi. Ak by si to sobášiaci nevšimol, manželstvo by bolo platné, keďže obaja sú kresťania. To slovo „zakazujúce" znie hrôzostrašne, ale išlo v podstate o to, aby sa predišlo tomu, že si ľudia na základe náboženských rozdielností nebudú rozumieť. Medzi rozlučujúce prekážky patrí aj dnes to, ak je partner nepokrstený. Keď taký uzavrie manželstvo s katolíkom, je manželstvo podľa katolíckeho cirkevného práva neplatné. Pár však možno ➤

Spoločné modlitby

Veľmi ma povzbudil článok–reakcia na tému manželstvo v Dialógu č.7/08 od Jozefa Kerekrétyho. V manželstve som 15 rokov a je to pre mňa ťažký boj.

Pána Ježiša som prijala ako 13-ročná a keď som si hľadala priateľa (budúceho partnera), vedela som, že tiež musí milovať Boha. Zaľúbila som sa do aktívneho kresťana v ďalekom meste. Mali sme na seba málo času a moja najdôležitejšia podmienka – oddanosť Bohu – zostala bokom. Veľmi si vyčítam, že sme sa nerozprávali s Bohom a venovali sa tomu, čo malo počkať.

Celí šťastní sme sa zobrali a v návale starostí takmer zabudli na Boha. Keď prišli prvé väčšie ťažkosti, zistila som, že manžel už má k Bohu veľmi ďaleko. Vďaka svojej ľahkovážnosti nežijem v manželstve s kresťanom a je to pre mňa obrovská bolesť.

Aj keby bol manžel ústretový, komunikatívny, pomáhajúci, vždy by bola medzi nami určitá priepasť – nemôžeme prežívať spoločnú odovzdanosť Bohu.

Spoločná radosť z Boha je pre mňa najblaženejšia hodnota, ktorú môžem prežívať s inými (kresťanmi), ale bohužiaľ, nie s vlastným mužom. Keďže môj manžel je časť zo mňa (tvoríme jednu bytosť), veľmi mi chýba pri modlitbe.

Okrem tejto hlbokej nenaplnenej túžby má život s neveriacim partnerom aj ďalšie mínusy. Najväčšie z nich je nejednotnosť vo výchove detí. Je jasné, že pre deti je lákavejší príklad otca, neobmedzene si vychutnávajúceho všetky dostupné slasti, ako skromne žijúcej matky, aj keď radujúcej sa – z Boha.

Áno, radujem sa, pretože Boh mi je blízko, pomáha a teší ma. Niekoľkokrát zasiahol zázračne, ale väčšinou sa o mňa stará skrze druhých ľudí. Povzbudzuje ma k vernosti, láske, odpúšťaniu, dôvere a nádeji. Odovzdávam ďalej a z vlastnej skúsenosti zdôrazňujem potrebu osobnej sebadisciplíny. Inak sa ľahko stane, že človek po/zabudne na Boha a jeho život bude bojom zbytočne ťažším a smutnejším. **Janka Kaučáriková, Dolný Kubín** ◘

zosobášiť, ale vyžaduje sa tzv. dišpenz. Ten sa dáva vtedy, ak nebadať, žeby bolo manželstvo ohrozené náboženskou rozdielnosťou. V krátkom dokumente katolík vyhlási, že chce žiť v manželstve s nepokrsteným človekom podľa svojej viery a pokúsi sa deti vychovávať vo viere. Od neveriacej strany sa očakáva, že rešpektuje záväzok svedomia svojho partnera. Potvrdzuje to aj náš biskupský úrad.

Daniel, ty by si v takomto prípade ako postupoval, alebo musel postupovať?

D. Pastirčák: Inštitúcia manželstva je v kríze. Čoraz menej ľudí uzatvára manželstvá, čoraz viacej tých, čo manželstvo uzavreli sa rozvádza. Tradičný model rodiny nezodpovedá spoločenskému zrovnoprávneniu ženy. Cirkev stojí pred výzvou hľadať nový, pravdivejší obraz manželstva, založený na rovnoprávnom partnerstve muža a ženy. Ten nový obraz, podľa mojej mienky, treba hľadať v obraze Boha: Muž a žena sú jedno, ako Boh Otec, Syn a Duch Svätý sú jedno. Možno o päťdesiat rokov sekulárna inštitúcia manželstva zanikne, zostane iba sakrálna podoba manželstva. Ľudia sa budú sobášiť iba preto, lebo svoj vzťah budú chcieť utvárať v Bohu.

No k otázke: Prídu ľudia, ktorí nie sú z nášho cirkevného prostredia, a chcú sa u nás zosobášiť. Postupujem takto: Stretnem sa s nimi, vypočujem si ich príbeh. Donedávna o Bohu ani neuvažovali, zrodila sa medzi nimi láska, zrazu cítia veľkosť i krehkosť toho daru, tušia, že ich láska je ohrozená ľudskou slabosťou. Rodí sa v nich nádej, zárodok viery, že za láskou je Boh. Začínajú hľadať duchovné rozmery života, chceli by svoje manželstvo oprieť o vieru v Boha. Mám dve možnosti – prijať ich hľadanie, alebo ich odmietnuť: Pozrite, nie ste z našej cirkvi, ani kresťania vlastne nie ste, nech vás zosobáši poslanec miestneho zastupiteľstva. Také konanie by som považoval za zradu Krista. On bol vždy na strane hľadajúcich „colníkov a hriešnikov", nie na strane farizejov. Volím druhú možnosť, poviem im: Rád budem sprevádzať vaše prvé kroky na ceste k viere a láske. Mám jednu podmienku: Prejdeme spolu procesom piatich stretnutí. Do hĺbky si spolu preberieme, ako vaša láska súvisí s Bohom. Pozrieme sa aj na tajomstvo hriechu, ktorý vám stojí v ceste. Budeme premýšľať o Božej milosti, ktorá z toho hriechu zachraňuje. Na konci procesu mi poviete, kde vo svojej viere stojíte. Ak dvojica vyjadrí vieru v kresťanskú cestu manželstva, môže vysloviť svoj kresťanský sľub a ja vyslovím požehnanie. Ak ich viera nedorástla ku kresťanskému vyznaniu, vyslovia vo svojom sľube to, čo si vedia vo svojej viere sľúbiť a ja sa za nich pomodlím.

Štefan Markuš mi hovoril o istom pastorovi, ktorý vraj tvrdil, že ľudí „z ulice" zosobáši bez problémov, lebo je predpoklad, že im otvorí dvere, „zmiešaných" nie, lebo veriaci sa nemá dávať dohromady s neveriacim. Čo vy na to?

D. Pastirčák: Má to svoju logiku. Jednota viery je pre harmonické manželstvo rovnako dôležitá ako duševná súhra, či sila erotickej príťažlivosti. Má to však svoj háčik. Ako zmeriam vieru iného človeka? Skutočná viera sa nemeria v slovách, ale v spôsobe života, v činoch a rozhodnutiach, ktoré robíme v kritických situáciách. Môžem mať ústa plné Ježiša, a pritom byť nepriateľským človekom, plným strachu z „inakosti", ohovárania a presadzovania vlastného ega v mene viery. A naopak, človek, ktorý sa o Bohu zdráha hovoriť, žije nesebecky, svoje životné záujmy obetuje v mene vernosti láske a spravodlivosti. Nemá Krista v ústach, no prejavuje ho v živote. Ja vieru iných ľudí nesúdim, radšej sa jej snažím porozumieť a napomôcť tomu, aby sa rozvinula aspoň o jeden ďalší výhonok.

Takže podstatná je pre vás viera partnerov, aj keď ju možno pomenúvate rozdielne?

D. Pastirčák: Viera ako životné vyjadrenie človeka, nie ako príslušnosť ku konfesii.

K. Moravčík: Áno, viera je medzi dvoma ľuďmi najpodstatnejšia. Ale, čo sa tou vierou myslí? Keď jeden je úprimne oddaný člen cirkevného spoločenstva, so všetkým, čo k tomu patrí a druhý je akože človek „z ulice", nepokrstený človek. Môže mať aj taký človek vieru? Odpovedám – môže. Spomeňme na Ježišove slová o niektorých pohanoch: *Našiel som u nich viacej viery ako v Izraeli.* A niekedy to skutočne platí. To človek spozná, keď s nimi hovorí, keď počúva, ako vnímajú život, ako si vážia svoju lásku... a niekedy sa dodatočne dajú aj pokrstiť.

Poviem jeden svoj zážitok, ktorý vo veľkej miere ovplyvnil môj vzťah ku katolíckej cirkvi. Nebudem rozoberať prečo, ale krstili sme dcéru v Chráme sv. Víta na Hradčanoch v Prahe. Keď sme po krste mali vyplniť dokumenty, ja som pri vierovyznaní povedal, že som evanjelik, netušiac, že som čosi spáchal. Po chvíli šoku na tvári sa ma krstiaci, vysoko postavený duchovný, spýtal, či ma môže zapísať radšej ako človeka bez cirkevnej príslušnosti. Prečo, dodnes neviem..

K. Moravčík: Neviem si predstaviť o čo išlo a nerozumiem tomu.

D. Pastirčák: To je o ľuďoch. V každej cirkvi, aj u nás, by sme našli podobný prístup. Poviem však iný pozitívny príklad. Ja som v katolíckom kostole s katolíckym kňazom krstil dieťa zo zmiešaného manželstva. Aby som ostal pri našej téme, s Karolom sme už viac ráz aj spoločne sobášili.

K. Moravčík: V katolíckej cirkvi ide aj o pravidlá cirkevného práva. Ja napríklad, nemôžem bez zvláštneho povolenia sobášiť ani v katolíckom kostole v inej farnosti. Ale na druhej strane, je všeobecné povolenie, pri dodržaní určitých podmienok, sobášiť v protestantských kostoloch. Zatiaľ sa to na Slovensku veľmi neuplatňuje. V minulosti bolo problémom aj vzájomné uznanie krstu medzi cirkvami. Ak to mám zhrnúť: Úradne nie je pre katolícku cirkev problémom uzatvárať manželstvá medzi kresťanmi. Denominácie sa ani nespomínajú, explicitne ➤

sa spomínajú len nepokrstení neveriaci. Ale ak je rozdielnosť prekonávaná túžbou rozumieť si, vážiť si jeden druhého, milovať sa a zbližovať sa v tom, čo Daniel povedal – teda v spoločnej viere – tak nie sú prekážky k sobášu.

D. Pastirčák: Sobášim iba ľudí, ktorí, v miere svojej viery, chcú svoj zväzok utvoriť v Bohu. Preto predsa prišli, o tom hovoríme, to je v centre. Ak by to mal byť len nejaký folklórny rituál, romantická ozdoba na svadobnej torte, tak to nie. Bytostná autentická viera je v procese prípravy na manželstvo rozhodujúca.

Stalo sa vám už niekedy, že ste odmietli nejaký pár zosobášiť?

D. Pastirčák: Nepamätám si veľa takých prípadov, ale na jeden si jasne spomínam. Išlo o pár, ktorý nebol z nášho cirkevného prostredia. Ona bola veriaca, on nie. Na prvom stretnutí sme si povedali, že láska občas znamená vzdávať sa seba. Nepretláčať svoje záujmy. On to rázne odmietol. Ona sa mu to snažila vysvetliť: Neodišiel by si predsa odo mňa niekam do Turecka, keď sa nám narodí dieťa, ale bol by si so mnou a pomáhal nám. On ju uzemnil: Keby sa mi chcelo, tak by som odišiel. Ona sa rozplakala, on zúril a mračil sa. Tak sme skončili. Nemali sme sa o čo zachytiť.

K. Moravčík: Niekoľkokrát sa mi stalo, že páry chodili ku mne na rozhovory a vzdali to oni. Stalo sa aj to, že mi prišli povedať, že pod vplyvom našich rozhovorov si uvedomili, že na to nemajú, že to ešte odložia. Ale priamo, že by som odmietol... to nie.

Nazrime aspoň krátko do života po sobáši, lebo o ten vlastne ide, aj v živote aj v tomto rozhovore.

D. Pastirčák: Nespomínam si na prípad, kde by dôvodom rozchodu bolo to, že jeden bol veriaci a druhý nie. Do krízy vedúcej k rozpadu manželstva sa dnes, žiaľ, čoraz častejšie dostávajú páry vychované v tradičnej konzervatívnej cirkevnej rodine. Takže sme svedkami toho, že krachujú i manželstvá, ktoré by z pohľadu vierovyznania mali mať všetky predpoklady na to, aby prekvitali. I tu vidíme, že ozajstná viera nie je v tom, či sa ľudia prihlásia k spoločnému vyznaniu. Viera je to, čím tí ľudia bytostne žijú, v hodnotách, ktoré vyznávajú. Podstatné je, či sa dokážu zjednotiť v tomto bytostnom zameraní života.

K. Moravčík: Ja by som tiež neostával pri tom holom vzťahu veriaci – neveriaci. Prečo sú ľudia nešťastní vo svojich vzťahoch? Jestvujú problémy sexuálne, o ktorých neradi hovoríme. Veľa je psychických problémov, ktoré sa v samostatnom živote neprejavili, ale v spoločnom živote, pri určitých zlomoch, sa ukázali. Sú tiež prípady nezodpovednosti, keď jeden z partnerov povie: Ja si chcem užiť a opustí rodinu i deti. Kto takto koná? Len neveriaci ľudia? Treba otvorene povedať, že nejestvuje rovnítko: veriaci = morálny alebo neveriaci = nemorálny. No fakt je ten, že keď niekto ani netuší, čo je to kristovská viera, o ktorej sme hovorili ako o bytostnej viere, dosť ťažko problémy vyrieši. Ale mám aj skúsenosť, že kríza niekoho donúti hlbšie sa pozrieť na svoj život, a to aj z toho horizontu, kde sa vážne počíta s Bohom. Vtedy dokáže nanovo začať.

Ešte použijem termín „zmiešané manželstvá", aj keď ním nie ste veľmi nadšení. Aké máte skúsenosti zo zborov? Prežívajú? Kto preváži – ten, čo je zvonka, alebo domáci? Zostávajú, či odchádzajú? Zostávajú spolu, či sa rozchádzajú?

D. Pastirčák: Takých manželstiev ➤

nie je veľa. Pokiaľ viem, všetky obstáli. Ak niektoré majú problémy, nesúvisí to s ich odlišným vierovyznaním. Najväčší dôvod, prečo sa rozpadajú manželstvá nie je problém veriaci – neveriaci, katolík – nekatolík, ale zlyhanie vzťahov. Ľudia sa nedokážu vzdať vytvorených predstáv o partnerovi. Neuvedomujú si, že celé manželstvo je umenie spojiť dva odlišné svety, do jedného spoločného. Aj ľudia jednej cirkevnej tradície prinášajú do manželstva dva individuálne svety s odlišnou kultúrou i vierou.

K. Moravčík: Keď hovoríme všeobecne, často prehliadame konkrétnosti, z ktorých sa skladá život. To, čo hovorí Daniel, môžem potvrdiť aj ja. Málokedy počujeme, že sa dakto rozviedol preto, lebo partner bol neveriaci. Skôr by som povedal, že častejšie sa vyskytne, že dve koncepcie sa dajú dohromady a v každej dominujú iné predstavy o šťastí a spolužití. A keď nie je nič viac iba sekulárna predstava, ktorá ich spája, je veľká pravdepodobnosť, že spojenie nevydrží. Za dôležité považujem, aby sme vedeli týmto ľuďom ponúknuť kresťanskú vieru ako inšpiráciu a motiváciu, ktorá spája. Ak vieru vnímajú len ako zaradenie do cirkvi, to im veľmi nepomôže. Katolíci zdôrazňujú, že manželstvo je svätá vec, sviatosť. Martin Luther sa vraj vyslovil, že je to svetská vec. Ale záleží aj na tom, ako sa myslí tá svätá vec, sviatosť manželská. Ak by sa to myslelo magicky, tak proti tomu ľudia protestujú, bránia sa myšlienke, že Pán Boh je ten, kto ich „začaroval" a určil im cestu. Dôležité je spoznať, že láska má viac úrovní a že je možná aj tá úroveň lásky, ktorá posväcuje.

A záverečný odkaz dvoch kňazov z dvoch cirkví?

D. Pastirčák: Ja zvyknem hovorievať ľuďom, že muž a žena v Biblickom obraze tvoria jedného človeka. Sú ako dve oči v jednej hlave. Na to, aby sme videli komplexne priestor života, treba dve oči. Každé sa pozerá z iného uhla. Aj muž a žena sú odlišní. V tom zmysle aj odlišnosť kresťanských tradícií môže byť úžasným obohatením. Keď dvaja ľudia pochádzajú z odlišných tradícií, ale žijú to isté kresťanstvo, musia hľadať podstatu. Zmiešané manželstvo môže byť teda nielen problémom, ale i príležitosťou na prehĺbenie spoločného života viery.

K. Moravčík: Spomínali sme viacero druhov zmiešaných manželstiev, ale zoberme si to kresťanské ekumenické. Poviem príklad. Keď si Slovák zoberie Maďarku. Čo sú ich deti? Slováci? Maďari? No, je to dvojjazyčná rodina a deti sú súčasťou oboch tradícií. Niečo podobné platí aj v manželstvách kresťanov z rôznych cirkví. Bolo by normálne, aby žili obe tradície a skúsenosti. Určitým modelom by mohlo byť ekumenické hnutie z Taizé, kde sú si ľudia veľmi blízko duchovne i ľudsky a každý je zároveň rád vo svojej kresťanskej tradícii. Čo je možné uskutočniť medzi „cudzími" ľuďmi v Taizé, musí byť predsa omnoho viac uskutočniteľné ľuďom, čo sa majú najosobnejšie radi. ◘

Služba těm, kdo žijí v duchovně rozděleném vztahu

(Zo stanoviska Studijního odboru RCB)

a) S těmi, kdo vstoupili do známosti s nevěřícím partnerem, vidíme za potřebné budovat **vztah důvěry a vést rozhovor**. Cílem takového rozhovoru je z hlediska pastýře porozumět tomu, co dotyčný prožívá, jaké má motivy, jak k němu mluví Bůh;

— Připomenout celou šíři učení Písma pro danou situaci;
— Společně hledat k jakému rozhodnutí a další cestě Bůh vede;
— Klást si zásadní otázky o praktickém fungování duchovně rozděleného vztahu;
— Pomoci přijmout plnou zodpovědnost za vlastní rozhodování (zamilování není něco, co „se mi přihodilo, nemůžu za to").

b) Máme za to, že je důležité zejména v počáteční fázi vztahu vést **jasnou komunikaci** o Božích nárocích na nás a o riziku duchovně rozděleného vztahu a nebát se přímé výzvy ke změně postoje. Zároveň se chceme vyvarovat odmítnutí a odsouzení. Nesouhlas s postoji a rozhodnutími nesmí znamenat zrušení vztahu.

c) Jakékoliv další prostředky **kázně** je nutné volit uvážlivě s ohledem na situaci, v duchu Kristovy lásky a zodpovědnosti za dotyčného i za společenství, které je takového jednání svědkem. Necitlivá kázeň může vést k ztrátě důvěry a komunikace. Nedůsledná kázeň vede k relativizaci hodnot a může vést k pohoršení.

d) Pokud si věřící nedá říci a vztah se rozvine do pokročilé fáze nebo je završen sňatkem, je důležité nadále **budovat vztahy s oběma partnery**. Sňatkem končí možnost církve varovat a vést k přehodnocení vztahu. Nadále je třeba vytvářet v církvi pro takové manželství prostor přijetí a podporu vytrvalými přímluvami.

e) Je zodpovědností staršovstva sboru, aby rozhodlo o tom, jak postupovat v případné žádosti o **svatební shromáždění** s požehnáním nebo s úředním úkonem uzavření sňatku. Zpravidla to zřejmě nebude vhodná forma služby a je lépe využít možnosti svatebního shromáždění ve sboru s přímluvnými modlitbami. Je třeba pamatovat na to, že Boží požehnání je podmíněno naší oddaností Bohu.

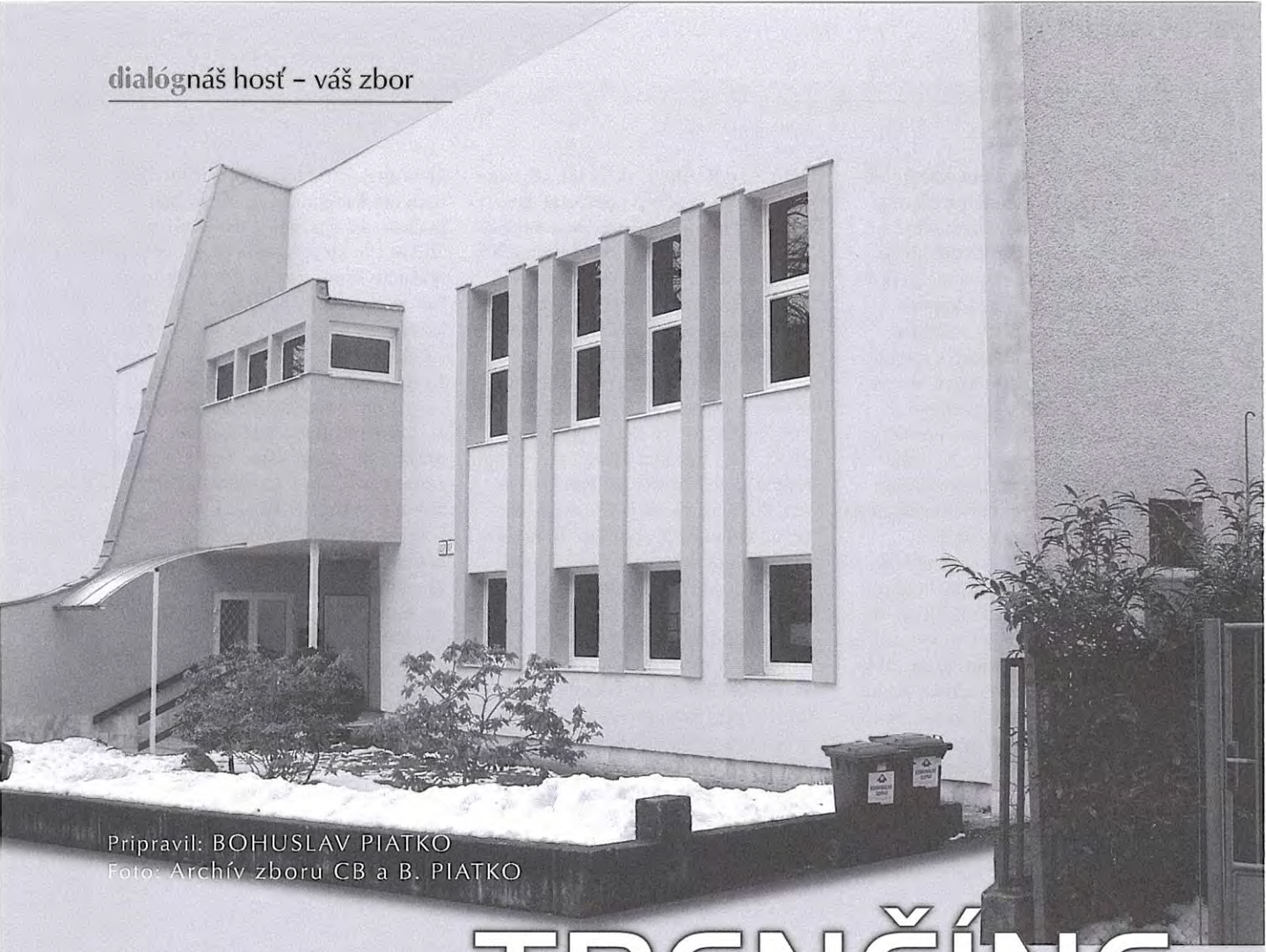

Pripravil: BOHUSLAV PIATKO
Foto: Archív zboru CB a B. PIATKO

ZBOR V TRENČÍNE

Rok 179
M. V. Maximianus, legát II. pomocnej légie, nechal vytesať na dnešnú hradnú skalu votívny nápis po víťazstve nad Germánmi. Prvý písomný prameň o Trenčíne (Laugaricio).

Rok 1074
Pred týmto rokom napísal päťkostolský biskup Maurus legendu o svätých Svoradovi a Benediktovi, ktorí žili ako pustovníci na Skalke pri Trenčíne (Maurova legenda).

Rok 1296
Pravdepodobne koncom tohto roku sa stáva majiteľom Trenčianskeho hradu a panstva Matúš Čák III. Trenčiansky, nazývaný aj Pán Váhu a Tatier.

Rok 1794
Na základe tolerančného patentu Jozefa II. bol v Trenčíne postavený evanjelický kostol a nová škola.

Rok 2000
Slávnostná bohoslužba pri príležitosti založenia zboru Cirkvi bratskej. Modlitebňa stále nestojí. Bohoslužby sú v modlitebni adventistov s. d.

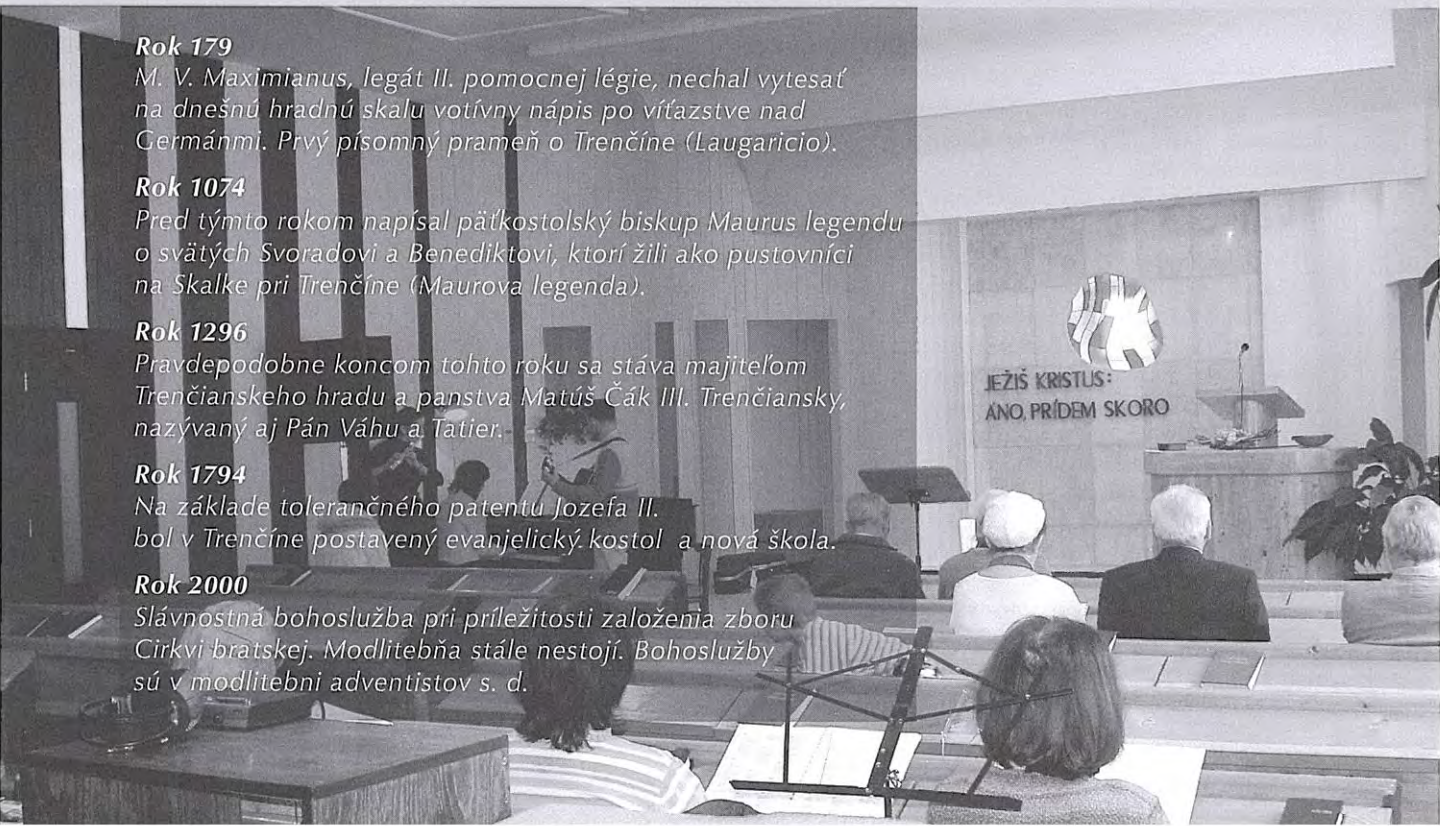

Ak Hospodin nestavia dom, márne sa namáhajú tí, čo ho stavajú (Ž 127, 1).

Z histórie zboru

JURAJ CIESAR

Viem, že medzi nami žijú mnohí, čo by vedeli lepšie ako ja porozprávať o začiatkoch prebudenia v Trenčíne-Zlatovciach: Zuzana Meravá, sestry Haškové, ale aj mnohí z Bratislavy a zo Starej Turej. No skúsim to...

Zhromaždenia v Zlatovciach sa začali konať krátko po roku 1949 v rodine Meravcovcov. Tam sa schádzali tí, ktorých sa dotklo Božie, slovo šírené členmi Modrého kríža zo Starej Turej, kde prinášali veľké požehnanie sestry Royové, bratia Roháčkovci a brat Machajdík. Stretávali sa aj v Novom Meste nad Váhom.

Prvé zhromaždenia boli veľmi živé a požehnané a zúčastňovali sa na nich aj evanjelickí farári, z ktorých treba spomenúť aspoň kaplána Dušana Porudu, ktorý neskôr emigroval do USA.

Politické zmeny v roku 1948 sa dotkli aj tohto, dovtedy veľmi aktívneho spoločenstva. Modrý kríž zanikol a evanjelická cirkev a. v. neprejavila o tieto zhromaždenia záujem, hoci išlo napospol o jej členov.

Päťdesiate a začiatok šesťdesiatych rokov boli pre malú skupinku veriacich najťažšie. Po zrušení Modrého kríža pokračovali zhromaždenia nelegálne, pod neustálym nátlakom a hrozbou uväznenia zo strany štátnych orgánov. Tak ako v ostatných slovenských zboroch v tomto období, aj tunajší hľadali, ku ktorému cirkevnému spoločenstvu by sa pridali. A rovnako, ako na mnohých ostatných miestach sa pripojili k vtedajšej Jednote českobratskej, takže sa mohli aspoň stretávať na bohoslužbách. Tu treba spomenúť aspoň niekoľko mien bratov z bratislavského zboru, ktorí nás svojimi návštevami najviac podporovali – Vladimír Matej, Gustáv Surkoš, Juraj Potúček, brat Hučko a František Ciesar, ktorý bol v tom čase kazateľom bratislavského zboru.

Aj keď sa veriaci v Zlatovciach schádzali, zhromaždenia boli zlegalizované až v roku 1971.

Dobrovoľným pracovníkom stanice sa stal Ondrej Haško, ktorý sa mnoho rokov staral o zhromaždenia.

V 70. rokoch sa do Trenčína prisťahovalo s Dušanom Rojkom asi šesť mladých rodín, ktoré veľmi pozitívne ovplyvnili prácu stanice. Škoda, že po páde totality, v časoch náboženskej slobody, opustili naše rady a vytvorili si vlastné spoločenstvo, ktoré pomenovali Modrý kríž. Vrátili sa síce k názvu, ale nie k spôsobu práce a účinkovania voľakedajšieho spolku.

Keďže Ondrej Haško bol už starší a chorý, zlatoveckí veriaci hľadali nového pracovníka. Z miestnych sa však nikto nenašiel, a tak sa Rada CB v SR obrátila s prosbou na mňa, či by som sa práce neujal. Bývali sme vtedy na Těšínsku v Oldřichoviciach, kde sa práca utešene darila. My sme aj s manželkou verne slúžili Pánovi od mladosti a po dlhšom čase úvah a modlitieb sme túto ponuku prijali. Nebolo to ľahké rozhodnutie. Musel som opustiť dobré zamestnanie 4 roky pred odchodom do dôchodku a ísť na miesto bez modlitebne a ďalších potrebných priestorov. Naozaj najťažšie to bolo, keď odišla skupina okolo Dušana Rojka, pretože to boli zväčša mladí ľudia s rodinami. Museli sme začínať prakticky odznovu, so staršími ľuďmi, ktorí zostali. Verili sme však, že Pán nám dá milosť a požehná aj túto robotu a že v Trenčíne raz bude zbor.

Keď sa v máji roku 2000 konala slávnostná bohoslužba pri príležitosti založenia nového zboru v Trenčíne a slávnostne bol inštalovaný nový kazateľ Jaroslav Tomašovský, zdalo sa nám to ako zázrak Božej milosti a odpoveď na naše modlitby.

Dnes žije náš zbor bez kazateľa, pretože Jaroslav Tomašovský odišiel do inej práce do Levíc. No zbor žije ďalej. A čo nakoniec? – *Vtedy vzal Samuel kameň, postavil ho medzi Micpu a Šén, nazval ho Eben-Ezer a povedal: Až potiaľ to nám pomáhal Hospodin (1Sam 7, 12)* ◘

Klavír a riaditeľka

Nemali sme klavír, ktorý bol taký potrebný pri bohoslužbách, ani klaviristu. Veľmi sme sa zaň modlili. No neboli ani finančné prostriedky. Keď sme sa jedného dňa vrátili z návštevy z Tešínska, na dvore pod strechou stál nový klavír. To bolo roku 1991. Ale stále sme nemali toho, čo by na ňom hral. Jedno nedeľné ráno som si v zhromaždení všimol jednu ženu, ktorú som ešte nevidel, a začul som tichý hlas: „To je klaviristka, za ktorú sa modlíte". Privítal som ju a poprosil, nech si sadne za klavír a hrá. Posadila sa a hrala. Bola to Angela Milarová, učiteľka hudobnej školy. V tom istom roku sme založili ZŠ Kristíny Royovej v Trenčíne pod Sokolicami, kde je naša klaviristka riaditeľkou. ◘

(Zo spomienok Juraja Ciesara)

V 50. rokoch sa veriaci zhromažďovali v dome Meravcovcov, ktorí na bohoslužby uvoľnili jednu izbu.

JÁN HENŽEL

Od roku 2005 je predsedom Rady Cirkvi bratskej v SR a od minulého roka aj administrátorom zboru v Trenčíne.

Narodil som sa 4. 1. 1954 v Dolnej Seči pri Leviciach. Vyrástol som vo veriacej rodine a osobne som sa vydal Kristovi práve pred 40 rokmi, vo veku 15 rokov. Odvtedy som bol aktívne zapojený do práce zboru. Keď komunistické úrady zamietli moju žiadosť o štúdium teológie, študoval som ekonómiu. Po 12 rokoch práce vo výpočtovom stredisku SES Tlmače ma cirkev povolala za kazateľa zboru v Leviciach. Tam som slúžil 13 rokov a počas toho obdobia som dokončil aj svoje formálne štúdiá teológie na Londýnskej teologickej škole. V roku 1993 som získal titul bakalár a v roku 2001 PhD. Odvtedy pracujem na čiastočný úväzok aj ako odborný asistent Katedry evanjelikálnej teológie a misie v Banskej Bystrici. S manželkou Alžbetou máme dve dospelé deti a jednu vnučku. Medzi moje záľuby patria knihy a okrasná záhradka.

Čím nás je menej, tým nás je viacej...

Takýto titulok vznikne, keď zo známeho príslovia odstrihneme jediné slovo – POČUŤ. Chvíľu som váhal, či túto náhodne nedokončenú vetu, ktorú som chcel parafrázovať na úvod rozprávania o Trenčianskom zbore CB, nechať ako titulok. Parafráza bola asi takáto: „Zdá sa mi, že čím menej ľudí má zbor, tým viacej ľudí prijme pozvanie na besedu. Veď si len pozrite fotografie – od batoliatok na rukách otca, až po šediny seniorov. Nie všetci sa síce rozhovorili, ale slová rozprávajúcich podporovali aspoň súhlasným prikyvovaním. Už len, aby ich bolo počuť... Starších i mladších manželov **CIESAROVCOV**, *manželov* **BUČEKOVCOV, PAVLA PETRA** *a ďalších. Besedu nahrával a spracoval* BOHUSLAV PIATKO.

J. Ciesar: Aj malý zbor má svoje plusy. Všetci sa dobre poznáme, skôr si pomôžeme. Závisí od toho, ako sa na život zboru pozeráme. Niekomu sa môže zdať, že v bežnom živote je viacero mínusov. Nie sme napríklad schopní zorganizovať nejakú väčšiu misijnú akciu, ktorou by sme chceli osloviť mesto. V malom zbore stačí, keď pár ľudí ochorie, a už je prázdna modlitebňa.

D. Ciesar: Obdobie, ktoré prežívame, nie je najlepšie. Už štyri roky sme bez kazateľa. Usilovne ho hľadáme, modlíme sa a nedarí sa. Hoci..., ale radšej nebudem predbiehať. Jednoznačne – bez kazateľa je to veľmi ťažké. Nejasný pohľad do budúcnosti. Akosi si nevieme ujasniť, čo chceme a čo vieme... Kazateľ má svoju nezastupiteľnú funkciu aj v malom zbore. Na druhej strane, musím povedať, že tie štyri roky nás dali dohromady, naučili sme sa mnohému, čo sme predtým ani neskúšali, ak sme chceli prežiť, museli sme veci riešiť, lebo sme boli odkázaní sami na seba.

Priznám sa, že si neviem predstaviť život zboru bez kazateľa.

J. Ciesar: My sme sa už v minulosti naučili pracovať na Božom diele. Nielen kazatelia, ale aj iní. Každý, kto sem chodí, sa snaží prispieť svojou troškou, aby zbor bol živým zborom a aby dokázal osloviť aj iných, keď sem prídu na bohoslužby. Vieme spievať, vieme hrať a viacerí sa striedame pri kázaní. Takže je tu dosť života. No chýbajú tí, čo odišli za prácou a do škôl. *(pokr. na str.18)*

Nie, čo si o mne pomyslia ľudia, ale otec!

Matúš 6, 1–8, 16–18 (KÁZEŇ)

O čie uznanie nám predovšetkým ide? Dnešní kresťania si myslia, že kresťanská sloboda znamená, že už sa nemusíme usilovať byť duchovní. Jednoducho robíme to, „čo cítime" a snažíme sa „byť prirodzení." Oddeliť podstatnú čiastku svojich peňazí na Božie dielo, alebo vyčleniť konkrétny čas každý deň na modlitby, či konať zámerné činy sebazaprenia, aby sme hľadali Božiu tvár, to sa považuje za zákonníctvo a otroctvo. Ježiš však predpokladá, že takáto disciplína je základom pre každý duchovný život. A Ježiš nebol zákonníkom. Jeho učenie o disciplíne našej zbožnosti si zhrnieme do 3 častí:

1. ILUSTRÁCIA SITUÁCIE

(Každá ilustrácia ukazuje, že základom je náš vzťah k Bohu.)

Náš vzťah k iným v našom dávaní (6, 1–4)

Ježiš tu popisuje človeka, ktorý je stelesnením dobročinnosti, alebo aspoň by chcel, aby si to o ňom všetci mysleli. Plánuje dať dar. Prenajme si trubača.

Ježiš však hovorí, že v Božích očiach toto nie je dar. To je obchod! Tento človek predsa ani nepomáha natoľko chudobným, ako skôr používa chudobných, aby pomohli jemu. Robia mu publicitu. *„Už má svoju odmenu."* (v. 2). My už dnes nepotrebujeme trubačov. Namiesto toho zvolávame tlačové konferencie a vydávame tlačové správy. Prečo chcú sponzori, ako ich dnes nazývame, aby ľudia vedeli o ich daroch? Aby budovali svoju povesť na verejnosti. *„Dávaj!"* hovorí Ježiš. Ale keď dávaš, zabudni na seba a zabudni aj na iných. Dávaj ako Pánovi!

Náš vzťah k našim potrebám v našom modlení (5–8)

Ježiš tu hovorí o inom človekovi. Ten sa nehanbí, že je modlitebníkom. Naopak, je nadšený, keď sa môže modliť na modlitebnej hodine. Žiaľ, tento sa modlí viac na verejnosti ako v súkromí. Na verejnosti sa aj modlí výrečnejšie aj vrúcnejšie ako v súkromí. Je to možné, že jeho horlivosť k modlitbám je motivovaná túžbou, aby ho ľudia videli a počuli (v. 5)? Ak áno, tak to je jeho odmena. Pri tejto ilustrácii ste si vydýchli, pravda? Toto nie je náš problém. Tak ako nám odchádzajú starí modlitebníci, tak aj prestávajú verejné modlitby. Ale prečo sa verejne nemodlíme? A čo modlitby v reštauráciách? Nie práve kvôli ľuďom sa tam nemodlíme? Tak ako bolo možné modliť sa, aby iní videli a obdivovali modlitebníka, presne tak je možné nemodliť sa, aby si ľudia o nás nepomysleli niečo, čo nám je nepríjemné.

Ježiš hovorí: *„Modli sa!"* Ale keď to robíš, zabudni na seba a zabudni aj na iných. Modli sa k Pánovi! Veď len na tom naozaj záleží.

Náš vzťah k sebe samému v našom pôste (16–18)

Ježiš tu hovorí o človekovi, ktorý je známy svojou veľkou sebadisciplínou. Ježiš hovorí: *„Posti sa!"* Sebadisciplína je pre kresťanský život podstatná. Ale keď to robíš, buď normálnym človekom. Osprchuj sa, vysprejuj sa a usmej sa (v. 17)! Posti sa pred Pánom, a nie pred ľuďmi.

Takto ilustruje Ježiš pokrytectvo nábožných ľudí. Záleží im viacej na tom, čo si myslia ľudia, než na tom, čo si myslí ich nebeský Otec. Prečo je to nebezpečné?

2. OPIS NEBEZPEČENSTVA

Keď Ježiš používal tieto ilustrácie, mal na mysli farizejov. Farizeji boli hnutím laikov, ktoré vzniklo 200 rokov pred Kristom. Boli vždy v menšine, ale schádzali sa na spoločné zhromaždenia, aby sa navzájom posilňovali vo svojom veľkom poslaní. Ich cieľom bola praktická svätosť a čistota. Ich život sa vyznačoval dobročinnosťou, pravidelnými modlitbami (3 hodiny denne) a dávaním desiatkov. Ježišov názor na farizejov by mal byť varovaním aj pre evanjelikálnych kresťanov. Sme totiž v nebezpečenstve, že si budeme zachovávať vonkajšie prejavy duchovného života, zdôrazňovať určité prejavy milosti, ale bez moci a milosti Božej. Mnohí kresťania začnú svoje úsilie o svätý život dobre, ako aj farizeji, ale upadnú do svojej túžby mať dobrú povesť radšej u ľudí, ako u Boha.

Je strašne ľahké skrývať toto pokrytectvo, ale ťažké sa ho zbaviť. Je hlboko zakorenené v ľudskom srdci. Ako ho pri sebe spoznáme? Poznáme ho podľa našej vlastnej reakcie na chválu alebo kritiku.

3. PREDPIS RIEŠENIA

Prečo sme takí? Jedným z dôvodov je to, že nechápeme svoje vlastné vnútro. Všimnite si, že v týchto 18 veršoch Ježiš niekoľkokrát nazýva Boha Otcom. Pán Ježiš tak ukazuje, že najväčším problémom v srdci pokrytca je to, že nepozná Boha ako svojho nebeského Otca. Nie si je istý Bohom, a preto hľadá istotu v tom, čo si o ňom myslia iní ľudia. Je neskutočný vo svojich činoch pred ľuďmi, lebo nemá skutočný vzťah s Bohom.

To bol hlavný dôvod Ježišovho nedorozumenia s farizejmi. Ježiš nebol proti disciplíne v kresťanskom živote. Dôvod, prečo tak ostro odsudzoval farizejov bol ten, že prekrúcali charakter jeho Otca a urobili z neho tyrana a otrokára, ktorý neustále kladie obmedzujúce bremená na plecia svojho ľudu. Sami nikdy nevstúpili do milostivého vzťahu s Ním a starali sa, aby do neho nevstúpil ani nikto druhý (Mt 23, 13).

Keď niečo robíš, alebo nerobíš, myslíš, či hovoríš, na kom ti naozaj záleží? Na tom, čo si pomyslia alebo povedia ľudia, či na tom, čo ti povie tvoj nebeský Otec? Len vtedy, keď spoznáme Boha ako Otca, len vtedy sa budeme cítiť bezpeční v jeho prítomnosti a len tak budeme slobodní od mienky iných ľudí. ◘

MARIE RAFAJOVÁ

29. 11. 1896–11. 7. 1978

Pripravil JOZEF UHLÍK

Československá poetka, sociálna pracovníčka a misionárka Marie Rafajová sa narodila v Brne v rodine kancelárskeho sluhu Josefa Rafaja a komornej Jany Loskotovej. Navštevovali zbor evanjelickej reformovanej cirkvi, ktorý v tom čase spravoval farár Václav Pokorný. Bol jedným z ľudí, ktorí významne ovplyvnili jej život. Po pokojnom detstve prežila búrlivé obdobie dospievania. Vzbúrila sa proti rodičom, spoločnosti, škole i Bohu. V tom čase navštevovala české dievčenské lýceum spolku Vesna v Brne, kde nielenže chodila poza školu, ale načas štúdium aj opustila. Oporou v tomto zápase sa pre ňu stala triedna profesorka Pavlenková, ktorá ju zoznámila s Lydiou Kostomlatskou, ktorej otec bol kazateľom slobodnej reformovanej cirkvi (dnes Cirkvi bratskej) v Brne. Aj vďaka jeho službe smela Marie roku 1920 odovzdať svoj život Pánovi Ježišovi. Po I. svetovej vojne začala študovať v Prahe na vysokej škole sociálnej, ale už predtým sa zoznámila s prácou Armády spásy, a to rozhodlo. Opustila svetské štúdium a napriek absolútnemu nepochopeniu a odporu celej svojej rodiny sa prihlásila do kadetnej školy Armády spásy. Rozhodla sa, že svoj život zasvätí misii a pomoci najpotrebnejším. Marie sa v tom období zoznámila s knihami Kristíny Royovej a nadviazala s ňou písomný styk. V roku 1925 vážne ochorela a K. Royová ju pozvala na Starú Turú na liečebný pobyt. Nikto vtedy netušil, že celý svoj ďalší život spojí s týmto krajom pod Javorinou a stane sa tak skutočne česko-slovenskou osobnosťou spájajúcou prebudenecké hnutia v oboch národoch. Marie Rafajová sa na Starej Turej uzdravila a K. Royová, vidiac jej obdarovanie, spoznala v nej pokračovateľku svojej duchovnej a sociálnej práce. Rafajová začala pracovať v redakcii časopisu *Večernica*, viedla nakladateľstvo K. Royovej, zaviedla účtovníctvo v sociálnych zariadeniach, v diakonickom spolku Vieroslava, aj v Domove bielych hláv. Bola aj literárne činná. V tomto období jej vyšli 3 zbierky veršov: *Úzkou cestou* (1926), *Za stany* (1929) a *Údolím pokory* (1931). Písala aj prózu pre deti. V roku 1932 nakrátko odišla pracovať späť do Armády spásy. Pôsobila v jej radoch v Bratislave a v Prahe. Po smrti Kristíny Royovej v roku 1936 sa vrátila na Starú Turú a prevzala všetky jej funkcie a úlohy. Pred vojnou vydala ešte ďalšie tri zbierky básní a preložila do slovenčiny viacero kníh z angličtiny, švédčiny, nemčiny a češtiny.

Po vzniku Slovenského štátu jej úrady nariadili, že musí ako Češka opustiť Slovensko. Keďže nemala kam ísť, požiadala o štátne občianstvo. Nakoniec až Najvyšší súd, vďaka pomoci viacerých evanjelikov, rozhodol v jej prospech. Počas druhej svetovej vojny v domove bielych hláv ukrývala spolu s diakonkami niekoľko židovských detí a jednu mamičku s dieťaťom. Jedného dňa, zrejme po udaní, do domova s veľkým krikom vtrhol nemecký poddôstojník pod zámienkou, že hľadá ubytovanie pre mužstvo a v zariadení pre starých ľudí zrovna natrafil na židovskú mamičku s dieťaťom. Ktovie, ako by sa to bolo skončilo, keby nevošiel do Mariinej pracovne, kde objavil Royovej nemecký preklad knihy *Za vysokú cenu* a jeho správanie sa zrazu zmenilo. Zasalutoval a ticho odišiel. Neskôr sa Rafajová dozvedela, že túto knihu čítala a milovala jeho matka. V roku 1949 komunisti zakázali diakonický spolok Vieroslava, detský domov a domov bielych hláv zoštátnili a presťahovali do Zemianskeho Podhradia, kde bola M. Rafajová krátko jeho riaditeľkou. Odtiaľ sa spolu so spolupracovníčkou Margitou Pálovou vrátili na Starú Turú. Tu sa M. Rafajová zapájala do života spoločenstva, ako aj do práce miestneho evanjelického zboru. Pokračovala v básnickej tvorbe, ale jej verše boli pre vtedajší režim príliš nebezpečné. Preto jej ďalšie zbierky zostali iba v rukopisoch. Ako autorka textov piesní spolupracovala na príprave rôznych cirkevných spevníkov. V roku 1977 zomrela diakonka Margita Pálová, jej celoživotná spolupracovníčka a Marie Rafajová sa presťahovala ku svojej sestre do Bratislavy. Odtiaľto 11. 7. 1978 po krátkej nemoci odišla k svojmu Pánovi. Pochovaná je vo svojom rodisku v Brne.

Marie Rafajová dostala v roku 1991 in memoriam izraelské vyznamenanie Spravodlivý medzi národmi a jej meno zapísali na pamätnú tabuľu v pamätníku holocaustu Jad Vašem v Jeruzaleme. V tom istom roku vyšiel výber z jej veršov pod názvom Za Ním.

(Podľa zborníka zo seminára k 100. výročiu narodenia M. Rafajovej, Brno 1996, spracoval JOZEF UHLÍK)

Spomienky na Máriu Rafajovú

Moje prvé – ešte matné detské spomienky boli z obdobia druhej svetovej vojny. Ako moji rodičia, tak i širšie príbuzenstvo z podjavorinského kraja sa rôznym spôsobom zapojili do partizánskeho odboja. Keďže viaceré osady v okolí boli pre takúto činnosť vypálené a ľudia z nich vyvraždení, z bezpečnostných dôvodov som sa ocitol medzi deťmi – sirotami v royovskej Chalúpke, ktorú v tom čase viedla „tetička" Rafajová. (To som nevedel, že medzi nami boli poukrývané aj židovské deti. Až oveľa neskôr, keď Izrael udelil Márii Rafajovej cenu *Spravodlivý medzi národmi*, som sa dozvedel, akou predivnou milosťou nás všetkých milostivý Otec nebeský zachránil. *(Viď životopis, pozn. red.)* Hneď po vojne sme mali veľkú jarnú slávnosť, kde nás vystrojili za jarné kvietky a prednášali sme básničky od tetičky Márie. O 24 rokov neskôr sme si túto slávnosť zopakovali na pôde staroturanského evanjelického zboru, kde sme vtedy spolu s manželkou popri učiteľskej činnosti viedli nedeľnú školu a dorast a ja som tam robil i organistu a viedol cirkevný a matičný spevokol. Vlastne práve pri príprave tejto slávnosti sme sa dostali s „tetičkou" do bližšieho pracovného kontaktu, ktorý sa neskôr rozrástol do tvorivej duchovnej spolupráce. Najprv ma vyzvala, aby som sa pokúsil zhudobniť niektoré z tých jarných básničiek. Keď to malo úspech, doniesla mi ďalšie texty pre českú evanjelickú súťaž na detskú pieseň. Výsledok – cenu dostal len náš súbor s názvom „Tentýž". To som ešte nevedel, ako mi osobne mnohokrát poslúži refrén z jednej tamojšej piesne *„Keď Mojžiš s ľudom Božím"*, kde sa spieva: *Ještě dnes, tentýž jest, Bůh je tentýž ještě dnes!* Vzápätí na to (bolo to ešte v čase doznievajúcej „pražskej" jari) sa v Olomouci uskutočnilo celoštátne česko-slovenské ekumenické stretnutie pracovníkov s deťmi, ktoré viedla Kathrin Kulmannová. Bolo to veľmi požehnané stretnutie, kde vzniklo veľa impulzov pre ďalšiu misiu medzi deťmi, medzi iným aj práca s vtedy dostupnými pomôckami ako flanelograf, a tzv. Kniha bez slov. Dôležité však bolo, že tam poverili Máriu Rafajovú spracovaním českého a slovenského detského spevníka z dodaných západných detských spevníkov a iniciovaním novej pôvodnej domácej tvorby. Ihneď ma povolala do spolupráce, ktorej prvý výsledok bol český detský spevník s názvom *Chvalme Pána*, ktorý bol v dôsledku sťažených politických pomerov vydaný už len poloilegálne (teda bez prejdenia cenzúrou) pre vnútornú potrebu zboru Cirkvi bratrskej v Českých Budejoviciach. Jeho slovenská verzia vyšla už za zmenených podmienok oficiálne ako *Prídavok ku Kresťanskému spevníku*. I keď sa na vydaní tejto verzie už spolupodieľala spevníková komisia zostavená zo zástupcov viacerých denominácií, jej jadrom ostala práca sestry Rafajovej. Naša vzájomná tvorivá spolupráca však tým neskončila, neskôr vznikli i ďalšie naše spoločné diela.

Pod vonkajším vplyvom tzv. politickej normalizácie sa neskôr naše pôsobenie na Starej Turej zmenilo tak, že sme už neučili a ani nepôsobili na spomenutých postoch v evanjelickej cirkvi a po výzve predsedu Rady PCB na Slovensku brata kazateľa Františka Ciesara som sa stal laickým kazateľom staroturanskej stanice. Z milosti Božej sa práca rozširovala a zhromažďovacie priestory už nestačili. Vtedy nám vyšli veľmi v ústrety všetci spolubývajúci v dome vtedajšieho zhromaždenia – rodiny Duďákových, Podhradských i sestra Rafajová, keď sa najprv vzdali spoločnej práčovne, ktorú sme upravili na vedľajšiu malú sálu. Neskôr poskytli, najmä za nepriaznivého počasia, aj svoje byty, kam sme zaviedli reproduktory, aby sme mali kde umiestniť čo najviac návštevníkov. A tak, hoci sestra Rafajová ostala členkou a presbyterkou evanjelického zboru, účinne napomáhala i našej práci, a to nielen prípravou materiálov pre nedeľnú školu, ale i občasnými veľmi hlbokými a duchovne obsažnými kázňami.

Počas stavby novej modlitebne – tesne pred asanáciou starého zhromaždenia – som na povale našiel jej rukopis kompletného českého spevníka pre Armádu spásy, ktorý však už pre vojnu a povojnový socializmus nemohol vyjsť. Hoci bol v tej podobe už neaktuálny, odovzdal som ho do zbierok Slovenskej národnej knižnice ako ďalšie dielo jej tvorby.

Pre mňa osobne spolupráca s ňou znamenala mnohé požehnanie, lebo mi v mnohom poslúžila či už osobným príkladným svedeckým životom, tak i radami a vzácnymi chvíľami pri spoločných modlitbách.

Ivan Valenta, Bratislava

Pro koho

Co tobě po tom?
Ty pojď za mnou. J 21,22

Pro koho, sny mé, jako sněhy čisté,
pro koho, lásky na samotě hmlisté,
pro koho, touhy moje, vykvetly jste,
není-li očí, které by vás shlédli,
není li rukou, aby k srdci zvedly?

Ptá se snad hvězda, nikým neviděná,
jako se táže osamělá žena?

Ptají se květy, v horách rozsypané,
komu jas barev rozhýřených plane,
jako se já ptám, Pane?

Ptá se snad vítr, když k Tvé sláve hučí,
komu má, komu vletět do náručí?

Srdce, proč ptáš se, když všechno tak jasno je ti?
Na louce pod oknem míčem si házejí děti.

V jejich her rytmu srdce mi buší:
Buď vůle Tvá!

Marie Rafajová

TRI VÝROČIA DOLNÉHO KUBÍNA

Text a foto: DANIEL KUŠNIERIK

Mne najmenej prináleží hovoriť o histórii a význame tridsiateho výročia od prvého stretnutia spoločenstva v modlitebni CB v Dolnom Kubíne. Nie som spisovateľ, historik, ani novinár. Vopred si uvedomujem, že budú skutočnosti, ktoré si nepamätám, ktoré som nepostrehol, či o ktorých som ani nevedel. Budem sa však snažiť povedať všetko po poriadku, tak, ako sa vynárajú v mojej mysli.

Môj otec, Ondrej Kušnierik, dolnokubínsky lekár, sa rozhodol nasledovať Pána Ježiša Krista pod vplyvom vnútrocirkevného hnutia ECAV Modrý kríž a spoločenstva ľudí z Jednoty českobratskej v Bratislave počas svojho štúdia. Z toho vyplývala aj jeho túžba slúžiť ľuďom ako lekár, aj ako zvestovateľ Božích právd, ktoré ukazovali cestu do večného domova pre každého človeka. Uvedomoval si, že ľudia bez Pána Ježiša Krista sú stratení.

Tým bolo aj poznačené jeho konanie, najprv v rámci Modrého kríža, kde sa snažil zvestovať najmä svojim spoluveriacim v ECAV pravdu Božieho slova a ukazovať, že život poslušnosti kresťana je ukazovateľom našej skutočnej viery, tak, ako hovorí Ján 3, 36. Po zrušení spolku Modrý kríž (r. 1948), sa bratia a sestry z ECAV v Dolnom Kubíne snažili dodržiavať naďalej zásady tohto spolku (nefajčiť, nepiť, čítať Božie slovo a žiť čestne posväteným životom, nasledujúc príklad nášho Pána Ježiša Krista vo viere). Ale prišli tvrdé roky komunistického režimu, čo poznačilo aj život veriacich. V Dolnom Kubíne bolo niekoľko evanjelizačných zhromaždení, ktoré viedol kazateľ J. O. Markuš, na ktorých sa stretávalo okolo päťdesiat ľudí. Spoločenstvo veriacich v Dolnom Kubíne navštevoval aj Samuel Činčurák. Ondrej Kušnierik rozdával a požičiaval rôzne letáky, brožúrky, knižôčky a časti Biblie ľuďom, s ktorými sa stretával pri svojej praxi. Tieto aktivity sa nie veľmi páčili vtedajšiemu režimu a jeho prisluhovačom, ktorí boli aj v evanjelickej cirkvi. Prišlo krivé udanie, že môj otec berie úplatky a predáva protištátnu literatúru. Evanjelický farár, zrejme pod veľkým tlakom ŠTB, KSS, vedenia cirkvi a zo strachu o svoje postavenie a rodinu, vystúpil proti MUDr. Ondrejovi Kušnierikovi a obvinil ho zo sektárstva. A tak ho v roku 1958 zobrali do vyšetrovacej väzby. Zhabali všetky knihy, ktoré boli v našej rodine.

Čas perzekúcií i ožívania

Občas nachádzam na starších knižkách červené čísla, ktoré mi pripomínajú toto obdobie. Vo vyšetrovacej väzbe mal mnoho času na rozmýšľanie a čítanie. Bibliu mu nepovolili čítať, lebo to bolo zakázané, ale potešoval sa románmi A. Jiráska, ktoré mu dodávali sily a boli dostupné vo väzenskej knižnici. Mojej matke vtedy pomáhal švagor, otcov brat Mikuláš, ktorý spolu s ňou likvidoval ešte aj listy, aby sa k nim náhodou nedostala polícia a nemohla priťažiť môjmu otcovi. Nemohli mu zakázať modliť sa a rozmýšľať. Uvažoval aj o tom, čo ďalej, keď sa dostane z väzenia, o ktorom nevedel, koľko bude trvať. Vtedy, pri modlení dospel k rozhodnutiu, že ak nebude sám, pripojí sa k Jednote českobratskej. Po jeho prepustení z väzby na základe amnestie, ktorá bola v tom čase, sa stretol s bratom Petrom Osadským, ktorý bol tiež pripravený vstúpiť do Jednoty. Pridal sa aj brat Michal Bencúr, Ján Suchý a Ivan Šárfy s rodinami.

Nasledovalo obdobie, keď sa tieto rodiny začali pravidelne stretávať pri Božom Slove (1958). Toto spoločenstvo udržiavalo kontakty s baptistickými zbormi vo Vavrišove, Liptovskom Mikuláši, so zbormi Cirkvi bratskej na Slovensku i na Morave, Kresťanskými zbormi vo Vrútkach a Krpeľanoch a inými konvertovanými bratmi a sestrami z ECAV. Každá návšteva veriaceho brata zvestujúceho Božie Slovo bola vítaná. Toto obdobie trvalo až do roku 1968. Medzitým pribudla do spoločenstva teta Slamečková, u ktorej sme sa začali schádzať v centre pri pošte. Keď nastalo politicky priaznivejšie obdobie, na podnet Mikuláša Kušnierika bola konečne po mnohých neplatných pokusoch povolená stanica Cirkvi bratskej v Dolnom Kubíne pri zbore Prešov (1968), pretože v tom čase najčastejšie Dolný Kubín navštevoval kazateľ František Ciesar z pre-

šovského zboru. Ďalšie obdobie bolo charakterizované hľadaním pozície cirkevnej stanice v Dolnom Kubíne v rámci denominácie. Spolu s banskobystrickým a kalinovským spoločenstvom mal vzniknúť Stredoslovenský zbor, no v tom čase to nevyšlo. Určité obdobie bol Dolný Kubín stanicou Levíc, Prešova, Bratislavy a navštevovali nás kazatelia František Ciesar, J. O. Markuš, Ondrej Prištiak, Ľudovít Fazekaš, E. Benda, K. Mika, M. Oravec a iní kážuci bratia: Ondrej Lupták, Vladimír Matej, Miloš Matej, brat Surkoš, Potúček, Vladimír Betina, Milan Jurčo, Samuel Spišiak, brat Najman z Kresťanských zborov a brat Pavlík zo Žehne.

Bez strechy nad hlavou

V tomto období sa spoločenstvo stretávalo zväčša u tety Slamečkovej. Pribudla sestra Naděje Poliaková s dcérou Nadeždou a synom Jánom a Janka Mešková s rodinou. Na konci tohto obdobia, v rokoch budovania nových modlitební (Bardejov, Bratislava, Prešov) sa uvažovalo o získania trvalejšieho miesta pre spoločenstvo. V r.1977 kazateľ Ciesar, po smrti Dr. Krevu, spolu s ostatnými bratmi uvažovali o kúpe domu, ktorý pripadol pani Slamečkovej, ale tento zámer nevyšiel. Postupne bola táto budova zbúraná, pani Slamečková odišla zo spoločenstva, ktoré sa dočasne schádzalo v nedeľu na Medzihradskej ulici u Kušnierikovcov.

Stále však pokračovalo hľadanie miesta pre modlitebňu. Rozsiahle búracie práce v meste prinútili Petra Osadského a Michala Bencúra z Veľkého Bysterca vysťahovať sa z centra na okraj do Malého Bysterca. Spoločenstvo CB Dolný Kubín stratilo možnosť schádzať sa v centre. Bol v tom možno aj strach z režimu, neúspešné pokusy, malá priebojnosť, nedostatok prostriedkov, málo konexií, nie dobrá konštelácia politických síl, ktoré nedovolili výstavbu, kúpu alebo prenájom vhodného miesta v Dolnom Kubíne pre prácu cirkvi. Bolo teda logické, že keď sa hľadalo miesto pre modlitebňu a vyskytla sa príležitosť pre kúpu pomerne vhodného domu v Malom Bysterci, bratia sa jej chytili. Lenže v tých časoch, keď sa malé cirkevné budovy kupovali na mená členov cirkvi, nebolo v Dolnom Kubíne vhodného človeka. V tom čase vo väčších zboroch kolovala myšlienka posilnenia malých spoločenstiev Cirkvi bratskej mladými rodinami rozhodnutými slúžiť Pánovi a cirkvi, ktoré by sa vysťahovali z veľkých zborov a posilnili tak malé spoločenstvá. Dolnokubínčania boli v tom čase práve spoločenstvom, ktoré potrebovalo takúto pomoc. Tvrdé časy preverovali vieru otcov, matiek a detí. Výsledkom bolo, že mnohí odpadli a niektorí sa odsťahovali.

Svetielko na povzbudenie

V roku 1978 sa rozhodla mladá rodina z Bratislavy, brat Rastislav Navrátil s manželkou Lýdiou a dcérou Martinkou, prísť do Dolného Kubína, aby prevzali zodpovednosť za budovu CB v Dolnom Kubíne, ale aj veľkú časť duchovnej práce. Pri úprave rodinného domu sa vykonali náročné stavebné práce v pivničných priestoroch, prístavba s vytvorením nového schodiska, vonkajší priestor priečelia, oporný múr vpredu a zboku a mnohé ďalšie. To všetko robili bratia, ale aj sestry spoločenstva za menšej pomoci brigád. Veľkú časť prác pritom okrem našich bratov urobil brat Henžel z Piešťan. V ťažkých časoch totality zažiarilo svetielko, ktoré bolo znásobené ďalším svetielkom – príchodom rodiny Tichých, rok 1980 (Karel, Dobroslava, Vítěslav, Mojmír). V roku 1987 sa Dolný Kubín stal stanicou novovzniknutého stredoslovenského zboru CB so sídlom v Banskej Bystrici, odkiaľ nás navštevovali br. kaz. Mikuláš Kušnierik, Peter Prištiak, Jozef Kušnierik, Slavomír Poloha a starší bratia. V r. 1988 sa konali prvé bohoslužby v novej modlitebni v Malom Bysterci, kde sa konajú dodnes.

Niektoré deti vyrástli, založili si rodiny a služba v spoločenstve sa mohla rozdeliť na niekoľkých bratov a dokonca aj sestier, ktoré sa zväčša podieľali na modlitebných chvíľach. Časom sa zdalo, že prestáva uzavretosť spoločenstva voči vonkajšku, lebo sa našli odvážlivci, ktorí spoločenstvo CB začali pravidelnejšie navštevovať. V tom čase vznikla spevácka skupinka detí, ktoré slúžili duchovnými piesňami v spoločenstve a aj mimo neho. Povzbudením spoločenstva bol aj spoločný výlet mladých s levickým dorastom a besiedkou v lete 1989 na V. Lhote, odkiaľ pochádza manžel sestry Marienky Bencúrovej-Vrajovej, Vladimír, ktorý od svojho príchodu sa plne zapojil do práce spoločenstva. Avšak skutočne väčší prílev nových tvárí nenastal. Toto zostalo trápením vedúcich bratov až do nežnej revolúcie, keď svitla nová nádej kvôli zmene politickej situácie. Už viac sme neboli prenasledovaní. Mali sme svoje miesto v spoločnosti. Prebehli pouličné evanjelizácie s pomocou OM, kurzy angličtiny pre stredoškolákov s evanjelizačnou tematikou. Časť veriacich si uvedomovala nie veľmi vhodné umiestnenie modlitebne v Malom Bysterci, pomerne vzdialenom od centra a sčasti pripisovali malému záujmu o CB práve vzdialenosť. Druhá časť zas nechcela opustiť toto miesto; veď nám bolo darované od Pána. V tejto veci sa stalo spoločenstvo nejednotné, alebo lepšie povedané, názorové rozdiely vykryštalizovali do nejednoty. V roku 1992 opustila Dolný Kubín rodina Navrátilovcov, ktorých stratu spoločenstvo veľmi pocítilo.

Určitú kapitolu do života spoločenstva priniesol kazateľ Robert Briggs z Calvary Chapel s rodinou, spôsobiac akési oživenie a zároveň rozruch. Použil CB Dolný Kubín ako odrazový mostík na skok medzi veriacich na Slovensku. Okolo neho sa utvorila pekná skupinka mladých ľudí. Potvrdil však svoje vlastné slová, že nenaplní CB Dolný Kubín a začal vytvárať úplne nové spoločenstvo amerického typu medzi evanjelikmi v Dolnom Kubíne, odsťahoval sa z bytu Cirkvi bratskej a napokon aj z Dolného Kubína do Žiliny. Ďalšiu stratu pocítilo spoločenstvo odchodom rodiny Tichých v roku 1995. Povzbudením pre spoločenstvo bolo zase nasťahovanie sa rodiny Kaučárikovcov do bytu CB a ich účasť na stretávaniach spoločenstva. Prínosom boli návštevy brata Henschkeho z Nemecka, ktorý chcel podporiť prácu v Dolnom Kubíne, najmä medzi mladými ľuďmi. Ponúkol prostriedky na túto prácu pre mladého človeka, ktorý by sa venoval mladým ľuďom. Túto prácu prevzal brat Ondrej Valent. Plný elánu sa pustil do práce s mladými ľuďmi. Pomocou programu Rock Solid klubov sa stretával s ľuďmi, ktorí mali záujem o Božie veci. ➤

Vyzeralo to sľubne, ale mladí sa postupne rozutekali do spoločenstiev, z ktorých pôvodne pochádzali, alebo do iných.

Po páde totality sa celkovo zlepšila spolupráca s evanjelickou cirkvou. Na základe tejto spolupráce prebehlo viacero evanjelizačných akcií, ktoré mali dopad na celé mesto: OM, koncerty Jiřího Zmožka, Continental Singers, Timothy. Dlhodobejšou akciou boli evanjelizačné programy skupiny mladých ľudí z KETM Živé kamene pre deti.

V roku 1996 pomocou kontaktu cez MSEJK pribudla do spoločenstva nová rodina, Dominik a Mária Brogyányiovci s deťmi, ale neskôr roku 2002 odišla z Dolného Kubína naša rodina, aby sme sa zapojili v duchovnej práci na Spiši a v máji 2003 odišla rodina Valentovcov do Levíc.

Potiaľto siahajú spomienky Daniela Kušnierika na spoločenstvo, ktoré svojho času malo 34 členov. Dnes, keď si pripomína 50 rokov od prvých stretnutí v domácnostiach pri Božom slove, 40 rokov od ustanovenia samostatnej stanice a 30 rokov od prvého zhromaždenia vo vlastnej modlitebni, znovu sa modlí za prebudenie a za osobnosť, ktorá by ju duchovne viedla a prispela k tomuto prebudeniu. ◘

Dolnokubínčania

DANIEL KUŠNIERIK – pochádza z kresťanskej rodiny z Dolného Kubína. Otec štyroch veriacich detí, žije v manželstve so svojou láskou Dankou. V pätnástich rokoch vyznal svoju vieru a stal sa členom Cirkvi bratskej v Dolnom Kubíne. Vyhodený z gymnázia pre propagáciu kresťanského rozhlasového vysielania TWR. Do roku 2002 sa ako laický pracovník zúčastňoval v službe CB Dolný Kubín, krátky čas na plný úväzok v Cirkvi bratskej ako asistent kazateľa v kazateľskej stanici v Smižanoch. V súčasnosti sa venuje najmä misijnej práci medzi Rómskou menšinou vo Vítkovciach.

SÚČASNÁ POLITIKA VYZERÁ TAK, ŽE SKÔR PRAJE TÝM, ČO ROBIA ZLE, AKO TÝM, ČO SA USILUJÚ ŽIŤ PODĽA BOŽÍCH ZÁKONOV

NÁRODY A POKOLENIA

EMIL KOMÁRIK
(Autor je vysokoškolský pedagóg a v minulom storočí bol aj podpredseda KDH pre zahraničnú politiku)

„Toto sú rody Noachových synov podľa rodokmeňov a národov. Po potope sa z nich rozvetvili národy na zemi" *(Gn 10, 32). Asi takto by sa dala zhrnúť biblická správa o počiatkoch civilizácie. Tomuto veľkému rozdeleniu zeme a ľudstva predchádzali dve dôležité udalosti. Prvou bolo uzavretie zmluvy medzi Hospodinom a Noachom, v ktorej bolo zakotvené, že človek ponesie zodpovednosť za nešírenie zla.* „Ak niekto preleje krv človeka, nech jeho krv preleje človek, lebo Boh utvoril človeka na Boží obraz" *(Gn 9, 6). Druhou udalosťou bolo zlomenie ľudskej pýchy, túžby siahať až do neba, zmätením jazykov.*

V Európe máme také historické obdobie trvajúce takmer sedemsto rokov, ktoré sa nazýva sťahovanie národov. V tomto období sa na území Európy sťahovali dobre organizované germánske kráľovstvá. Prvé veľké sťahovanie ľudstva po potope malo však trochu inú podobu. Bolo to sťahovanie ľudských čeľadí (rodín, rodov a kmeňov) podľa jazykov do svojich území a do svojich národov. Sťahovali sa do svojich území, kde sa národy ešte iba mali sformovať.

Najskôr trochu terminológie

My Slováci máme nevýhodu v tom, že sme nemali vlastný štát a nevytvorili sme si ani názvoslovie, ktoré by nám pomohlo orientovať sa v otázkach štátnosti a v medzinárodných vzťahoch. Medzinárodné právo používa niektoré pojmy a termíny inak, ako sme v bežnej reči zvyknutí. Takže skúsme si niektoré veci pripomenúť a vyjasniť. Za základnú jednotku ľudstva sa vo všeobecnosti považuje ľud, (etnikum), teda to, čo my zvykneme nazývať národom. Je to spoločenstvo rovnakého pôvodu a spoločného jazyka. Ak ľudia žijúci na jednom území majú spoločnú vládu, čiže platia dane jednému vládcovi, a ak príslušný vládca vie vstupovať do vzťahov s inými vládcami (rozumejme, má armádu a diplomaciu), vzniká štát, kráľovstvo. Národom, po anglicky *nation*, sa v medzinárodnom práve nazýva štát tvorený jedným etnikom. Pretože však vytvoriť národ, čiže štát jedného ľudu či etnika, sa prakticky nedá, lebo obyvateľstvo je na území premiešané, vznikol pomocný termín „politický národ", ktorý sa používa namiesto pojmu „ľud" v etnickom zmysle. V praxi je politický národ výsledkom dohody medzi etnikami, ktoré žijú na jednom území, že nebudú svoju štátnu identitu odvodzovať od príslušnosti k jazyku, ale od príslušnosti k územiu. Takto sa stali všetci obyvatelia Francúzska Francúzmi, obyvatelia USA Američanmi.

Národ a my

Po vzniku Československa mali jeho tvorcovia predstavu, že obyvateľstvo republiky vytvorí jeden politický národ z obyvateľov českého, slovenského, nemeckého a maďarského etnika. Veľmi skoro však začal byť vládou národ chápaný etnicky, nie politicky, a to malo za následok, že žiadne etnikum sa nechcelo poddať nadvláde etnika českého. Ani na Slovensku ešte stále nemáme územné zakotvenie štátnej príslušnosti. Na to sme štátom príliš krátko a tak na Slovensku žijú Slováci, Maďari, Rómovia atď., ale mali by tu žiť možno „Slovenčania". Asi ako Valóni a Flámi, ktorí sa stále o niečo sporia, ale všetci sú Belgičania. Lebo za hranicami nás už aj tak hodili všetkých do jedného koša. V cudzine sme všetci vnímaní nie podľa jazyka ale, podľa občianskeho preukazu.

Štáty a národy (národné štáty) boli a sú dodnes viac alebo menej úspešným uskutočňovaním noachovskej zmluvy o civilnej správe v ochrannej atmosfére zmätenia jazykov. Chápať totiž rôznosť jazykov len ako trest za ľudskú pýchu, by asi bolo krátkozraké. ➤

Zmätenie jazykov viedlo k vytváraniu hraníc medzi štátmi a národmi a k rozdeleniu vlády, moci a práva na zemi. Rozkúskovanie moci však nie je až taká zlá vec. Moc a vláda sa totiž dá zneužiť a existencia rozdielnych štátov je zárukou, že toto zneužtie je vždy čiastkové a možno pred ním uniknúť na územie iného štátu. (*Keď vás budú prenasledovať v jednom meste...*). Jedna vláda nad celým svetom by bola katastrofa.

Sú ľudia, ktorí síce vedia, že diabol je klamár od počiatku, a napriek tom sú z neznámych dôvodov ochotní veriť, že keď ponúkol Ježišovi všetky kráľovstvá sveta, naozaj ich má vo svojom vlastníctve. Že v tomto jedinom prípade neklame a hovorí čistú pravdu. Trinásta kapitola listu Rimanom však o vláde a štáte hovorí niečo celkom iné. A tomuto textu by sme mali veriť viac ako slovám Satana. „*Každý nech sa podriadi vrchnosti. Lebo niet vrchnosti, ak len nie od Boha. A tak, kto sa stavia proti vrchnosti, protiví sa Božiemu ustanoveniu, a tí, čo sa protivia, priťahujú si odsúdenie. Predstavených sa netreba báť pre dobrý skutok, ale pre zlý.*" V skratke povedané, apoštol Pavol hovorí, že Božím poverením štátu je nastoľovať spravodlivosť.

Štát a spravodlivosť (?)

Slovenskí protestanti vo všeobecnosti sú dosť naklonení myšlienke o štáte, ako o vlastníctve diabla. Ak sa pozeráme do histórie, dá sa to chápať, nezažili od čias reformácie žiadne štátne zriadenie, ktoré by voči nim bolo spravodlivé, hoci len tým, že by ich považovalo za rovnoprávnych občanov. Ani o súčasnom štáte si mnoho ľudí nemyslí, že vznikol z túžby po spravodlivosti a súčasná politika vyzerá tak, že skôr praje tým, čo robia zle, ako tým, čo sa usilujú žiť podľa Božích zákonov. Takže máme pocit, že štát to so spravodlivosťou a ochranou bezúhonných, príliš vážne nemyslí. A pochopiteľne, potom nie je ďaleko od myšlienky, že štát ako taký je niečo od koreňa skazené, niečo, s čím je lepšie nemať nič spoločné. Svedkovia Jehovovi túto filozofiu doviedli do dôsledkov. Podľa nich jediná povinnosť človeka voči štátu je zaplatiť dane. My ostatní vieme, že tento postoj je nekorektný, lebo nie je dosť dobre možné, nechať správu verejných záležitostí na druhých, prižívovať sa na ich práci a zároveň tvrdiť, že všetko čo robia, je služba diablovi.

Priveľa štátov

Mám dve deti. Každý z nás sa narodil v inom štáte, ale všetci traja v tej istej michalovskej pôrodnici. Môj otec prežil celý život v jednej dedine, ale zato v šiestich alebo siedmich štátoch, Uhorskom počínajúc a pomlčkovou federáciou končiac. A mal celkom konkrétnu skúsenosť, že ak sa niekto angažoval za jeden štát, v tom nasledujúcom ho v lepšom prípade dali iba do väzenia. A tak mohol mať celkom oprávnený postoj, že so štátom je lepšie nemať nič spoločné. Ale nemal.

Keď Švajčiarsko získalo nezávislosť, mali z toho čosi ako národnú traumu, priveľa vojakov a žiadne ciele. Vtedy kazateľ a vojenský kaplán Uldrych Zwingli položil sebe i národu otázku: „*Čo urobíme so slobodou našou?*" A tak sa začala švajčiarska reformácia.

Čo urobíme s našou slobodou je aj otázka, ktorá stojí pred nami.

16. mája 2009
sa uskutočnia dve nezávislé,
ale úzko spolupracujúce akcie
na oslavu prirodzenej rodiny:

Ekumenické zhromaždenie
Spoločne pre Európu 09
ÁNO RODINE

v priestoroch Cirkvi bratskej, Cukrová 4, Bratislava
9. 00 - 14. 00 hod.

TÉMY
Meditácia o rodine v Božom pláne
Masová migrácia živiteľov rodín za prácou do zahraničia
Mladí ľudia - otcovia a matky
Otvorenosť kresťanských rodín pre deti bez rodín

Deň rodiny/Family Day,
na námestí SNP v Bratislave 15.00 - 18.00 hod.

V umeleckej časti programov vystúpia:
Spevokol ECAV Teologická fakulta
Detský spevokol Kvapôčky
Rodina Fruehstukovcov

TRADIČNÉ STRETNUTIE SESTIER V RAČKOVEJ DOLINE V NETRADIČNOM ČASE

Naše tohtoročné 14. duchovno-rekreačné aliančné stretnutie, ktoré malo byť na prelome mesiacov apríl–máj sa výnimočne uskutoční až na jeseň, **v termíne od stredy 23. 9. do nedele 27. 9. 2009 v Domove J. A. Komenského v Račkovej doline.** Termín stretnutia sa zmenil kvôli ďalšej rekonštrukcii chaty. Veríme, že táto zmena vás neodradí a prídete opäť medzi nás. My sa už tešíme na chvíle, ktoré spolu strávime. Podrobnosti o stretnutí, program, cenu a ostatné informácie budú včas uverejnené a oznámené. Téma tohtoročného stretnutia je **NAPLNENÝ ŽIVOT, NAPRIEK VŠETKÉMU**, ústredný verš je z Izaiáša 46, 4: *Ja som až do vašej staroby ten istý, až do šedín, ja vás budem niesť. Ja som konal, ja vás budem nosiť a vyslobodím.*

Ak máte nejaké otázky, alebo chcete viac informácií o tomto stretnutí, napíšte na adresu:

RNDr. Kukučková Dagmar, Bridlicová 13,
841 07 Bratislava 49
tel. 02/64 53 81 14
mail: dagmar.kukuckova@btm.sk

DIALÓG mladých

3/2009, II. ročník

foto: N. Máhriková

EDITORIAL

Počuli sme to tisíckrát. Na doraste, od našich vedúcich, na táboroch, na konferencii. Boli o tom vedené nespočetné semináre, diskusie a poučania. PREČO by sme nemali chodiť s neveriacim človekom? Každému z nás je to predsa perfektne jasné. Hovoríme si, že nám by sa predsa niečo také nemohlo stať. Že my vieme prečo nie, a že si na niečo také dáme dobrý pozor.

Ale potom jedného dňa niekto vstúpi do nášho sveta. Niekto, kto nás neťahá k drogám, alkoholu, niekto milý, súcitný, múdry a pekný a my si ani neuvedomíme, že sa nám TO stalo. Že sme sa zamilovali do niekoho neveriaceho. Necháme sa opantávať pocitmi, alebo skvelou osobnosťou dotyčného človeka a zrazu zabudneme na všetko, čo sme dovtedy počuli.

Ale kam až to môže zájsť? Spočiatku sa možno bránime, ale neskôr začneme ospravedlňovať svoje konanie sami pred sebou, neskôr pred ostatnými a proti čomu všetkému sme schopní ísť, aby sme dosiahli to, po čom tak túžime? Čo sa stane, ak nám nedôjde, aj keď je ten človek môže mať tie najlepšie kvality, stále nemá tu jednu a najpodstatnejšiu? Pokiaľ neverí a odmieta to, čo je pre nás najdôležitejšie?

Nebudem sa tu však teraz rozpisovať o tom, aké to môže mať dôsledky. Na to sú iní, ktorí nám vo svojich svedectvách porozprávajú o tom, ako toto všetko zažili, alebo prečo by do toho nešli. Ja si len myslím, že opakovať si to dookola, nikomu z nás nezaškodí. Veď, čo my vieme, kedy nás to bude znova pokúšať? ;)

Evica Kianičková
vedúca redaktorka

redakčná rada: **Eva Myjavcová** *(predsedníčka)*
Bohuslava Bánová
Juraj Institoris
Bohuslav Piatko

KONTAKTY:

vedúca redaktorka: **Eva Kianičková**
e-mail: **kianickova.eva@gmail.com**
mobil: **+421 903 822 042**

redakcia: **Jana Cabadajová**
Naďa Máhriková
Peter Klein

grafické spracovanie: **Naďa Máhriková**

KOMENTUJTE témy z Dialógu aj z Dialógu mladých! Takisto, ak radi píšete BLOGY, alebo robíte FOTKY, neváhajte a ozvite sa nám, radi vám dáme priestor pre uverejnenie! Svoje reakcie a iné príspevky nám posielajte na:

kianickova.eva@gmail.com

Takisto sa môžete zapojiť do diskusie na:

www.mesacnikdialog.sk

Tešíme sa na ďalšiu spoluprácu :)

horúca TÉMA

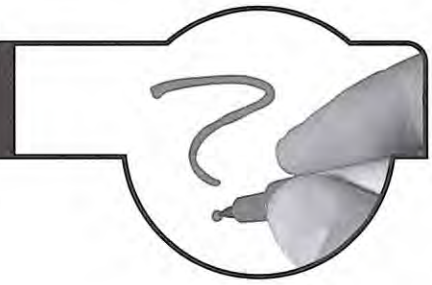

povedz mi, s kým chodíš...

„Nie je jedno, čo si oblečiem. Tieto nohavice určite nie, nie som predsa „pankáč", všetci vedia, že nie som „pankáč". A tamtí dvaja sú „emáci", to predsa vidí každý."

Už som sa to aj ja pomaly naučila rozoznávať. Niečo na spôsob – obleč sa a ja ti poviem, kto si a ako rozmýšľaš, čo obdivuješ. Veľa vonkajších znakov a prejavov hovorí o tvojom vnútri. Nehovoriac o tvojich priateľoch a najmä partnerovi. Vždy s veľkým záujmom sledujem mladých, koho si vyberú. Voľba partnera je istým odzrkadlením ich duše. Tu sa ukáže vnútorné nastavenie a rebríček ich hodnôt. Čo človeka vlastne očarilo? Aké má túžby? Pozná samého seba?

Hodnoty, ktoré sa dnes cenia, sú nezávislosť, tolerancia, jednota v rozmanitosti, intelekt. Sme civilizovaní ľudia a vieme si dať slobodu v názoroch a neobmedzujeme sa tradičnými predstavami o jednote. O podriadenosti a poslušnosti ženy voči mužovi sa veľa nehovorí, skôr o tom, že košeľu si ožehlí každý sám. Jednota je viac o hudobnom štýle, či výbere dovolenkovej destinácie. Viera? To je osobná vec každého – predsa nebudem vzťah zaťažovať vyzvedaním v tak delikátnej oblasti.

Vyrastala som v rodine veriacej matky a otca ateistu. Mali úžasný vzťah plný lásky, porozumenia a tolerancie. Nikdy si nerobili zle, ani napriek, ani sa nepodpichovali v otázkach viery. Mama nás viedla k Bohu a, samozrejme, k úcte k otcovi. Problém je v tom, že dieťa rozmýšľa a kladie si otázku: „Kto má pravdu?" Obidvaja sú super, obidvaja sú múdri, obidvaja žijú nasledovaniahodný život. Ibaže otec to má ľahšie, nemusí v nedeľu vstávať do kostola a môže si pospať.

Až oveľa neskôr som začala rozmýšľať, do akej miery spoločné rozhovory mojich rodičov išli až do tej najhlbšej hĺbky. Aké ťažké to bolo pre mamu, prežívať spoločenstvo so živým Bohom a nemôcť to zdieľať s manželom, lebo by to považoval za porušenie dohovorených osobných hraníc, za „agitáciu". Bolo mi nad slnko jasné, že v takomto zväzku nebolo možné dosiahnuť jednotu vo všetkých sférach vzťahu lásky. Ihla hlboko v srdci! To nie je problém typu, aká farba je najlepšia na obrus do jedálne. Môžem kývnuť rukou a povedať si, nech je po tvojom. Nie však vtedy, keď ide o otázky života a smrti, otázky Božieho požehnania. To sú otázky o budúcnosti detí. Kam pôjdu? So mnou, alebo s mojím partnerom do večného zahynutia? Do pekla?

Písmo nás láskavo a dôrazne vedie v tejto problematike: „Neťahajte jarmo s neveriacimi." Skutočná a hlboká jednota vzťahu spočíva v jednote s Bohom. Je prirovnaná k motúzu, ktorý je spletený v troje. Taký sa nerozrtrhne. Cieľom manželstva je oslava Boha. Krásne a harmonické manželstvo majú aj neveriaci ľudia, ale napriek všetkej dokonalosti sa míňa cieľa.

Povedz mi, s kým chodíš, a ja ti poviem, kto si, kam sú otočené tvoje oči, kam kráčajú tvoje nohy, k čomu lipne tvoje srdce.

Tatiana Máhriková

chodenie s neveriacim

Neťahajte cudzie jarmo s neveriacimi, lebo čo má spravodlivosť spoločné s neprávosťou? Alebo aké je spoločenstvo svetla s tmou?

2Kor 6, 14

Tento verš z Písma som od mojich pätnástich rokov poznala takmer naspamäť. Témy, ako chodenie, vzťahy a partnerstvo, boli aj na našom doraste dôkladne rozobrané. Našim vtedajším vedúcim záležalo na tom, aby sme vstúpili do perspektívnych a požehnaných vzťahov, a preto nám bez okolkov povedali aj to, že Boh si neželá vzťah medzi kresťanom a nekresťanom. Čo k tomu dodať? Biblia snáď hovorí k tomuto problému aj na iných miestach dosť jasne. Až tak jasne, že človek, ktorý používa zdravý rozum, s týmto nedokáže nesúhlasiť. Súhlasila som i ja. Chlapcov som si roztriedila do dvoch skupín – kresťania a nekresťania – a zaujímala som sa iba o tú prvú skupinu. Bola som vo veku, keď sú bežné prvé platonické lásky a ja som nebola výnimkou ani v tomto smere. Každú chvíľu som bola zaľúbená do niekoho iného, našťastie vždy do kresťana. Až raz...

Do triedy so mnou chodil spolužiak, ktorý bol idolom krásy pre mnohé dievčatá. Vysoký, svalnatá, vyšportovaná postava, blond vlasy... typ chlapca, o ktorom dievčatá snívajú, chcú ho... a on to vie. Pomyslela som si vtedy, že by bolo fajn, keby aj on spoznal, aké to je, keď niečo chce a nemôže to mať. Bola som si istá, že sa do neho nezaľúbim, veď predsa nie je kresťan! Toto bol začiatok vzájomného flirtovania a zvádzania a tiež začiatok jedného z najväčších omylov v mojom živote. Dosiahla som síce, čo som pôvodne mala v pláne, ale priťažlivosť zapôsobila obojstranne. Zamilovala som sa! Zrazu mi rady priateľov a starších zo zboru pripadali bezvýznamné a neprajné. Biblické verše, týkajúce sa tejto témy, už pre mňa neboli také jasné a často som si ich v mysli prekrúcala. Pýtala som sa sama seba: „Čo majú všetci proti? Závidia? Naozaj to Boh nechce? Veď sa máme tak radi. Boh by mi predsa nenaložil na plecia viac ako dokážem uniesť a ja už nevládzem! Chcem ho!" A tak sme začali spolu chodiť.

Už prvý deň nášho vzťahu bol iný ako som čakala. Svoje „áno" som povedala so slzami v očiach. Neboli to slzy radosti, ale výčitiek. Prežívala som veľký nepokoj, akoby zrazu medzi mnou a Bohom niečo stálo. Snažila som sa uveriť tomu, že nepokoj vyplýva iba z množstva „neprajných" rád mojich bratov a sestier. Nepomáhalo to. Duch Svätý ma usviedčal naďalej. Vyhľadávala som spoločnosť kresťanov, ktorí ma v tomto vzťahu podporovali, alebo aspoň neboli proti, a naopak, s kamarátmi, ktorí nesúhlasili, som sa odmietala na túto tému

rozprávať. Stále nič. Nepokoj ostal a zvnútra ma zožieral. Biblia sa zmenila na knihu plnú prázdnych slov, ktoré mi nič nevraveli. Nebolo to preto, že by sa Boh odmlčal, ale preto, že som odmietala akceptovať to, čo mi chcel skutočne povedať. Preto si Pán použil iný spôsob. V jeden večer mi zavolal bývalý vedúci nášho dorastu. Napriek tomu, že som tušila, čo mi asi bude chcieť povedať a dosť som sa toho obávala, dohodli sme sa na stretnutí. Samozrejme, tak ako som predpokladala, rozprávali sme sa o mojom vzťahu. Sila argumentov podložených Bibliou a Svätý Duch pôsobiaci zvnútra urobili svoje. Ešte v ten večer som sa s priateľom rozišla.

Bolo to pre mňa veľmi ťažké, ale útechou pre mňa bol fakt, že je to to najlepšie aj pre priateľa. Chodenie nie je dobrou pôdou pre evanjelizáciu a ja som veľmi túžila, aby Pána Ježiša spoznal aj on. Keďže sme však boli spolužiaci, prichádzali sme do styku každý deň, a to na niekoľko hodín. Spočiatku sa mi darilo udržiavať vzájomný kontakt na prijateľnej úrovni, netrvalo však dlho a zvíťazila moja sebecká túžba po ňom. Začali sme spolu opäť tráviť každú prestávku. Upokojovala som sa tým, že to nie je chodenie, ale kamarátstvo, a tiež, že mu často rozprávam o Bohu, a to je predsa moja povinnosť. Neuvedomovala som si , alebo som si skôr nechcela uvedomiť, že v tej chvíli som ten najnevhodnejší človek na podávanie svedectva. Veď ako mohol prijať do srdca Pána Ježiša, keď som to miesto zapratávala práve ja? Raz sa však stala nečakaná vec. Spolužiak prišiel za mnou a povedal mi, že sa rozprával o Bohu so svojím trénerom, ktorý je tiež kresťan a že uveril v Pána Ježiša. Bola som taká šťastná. Teraz už nič a nikto nebude brániť našej láske! O dva týždne nato sme spolu začali oficiálne chodiť znovu, i keď by sa dalo povedať, že neoficiálne sme spolu v podstate chodiť nikdy neprestali. Na môj údiv sa objavil ten istý nepokoj a také isté výčitky z radov mojich bratov a sestier. „Prečo zas? Však už je kresťan! Nechcú mu veriť, a preto stále namietajú! Že vraj, Boh dáva vzťah zrelým kresťanom? To majú odkiaľ? A čo ten môj nepokoj? Cítim sa zle preto, lebo do mňa stále rýpu! Nenechám si viac hovoriť do života, mám predsa svoju slobodnú vôľu a vlastný rozum!" A tak sa aj stalo. So všetkými, ktorí ešte mali odvahu a chuť sa so mnou o tom rozprávať, som si rýchlo vyjasnila, že ich rady nepotrebujem.

Napriek mojej tvrdohlavosti som však vedome nechcela ísť proti Bohu a ani v tomto období temna som si neprestávala čítať Slovo a chodiť do spoločenstva. To dávalo aspoň aký taký priestor Duchu Svätému, aby klopal na moje natvrdlé srdce. Prejavilo sa to, samozrejme, tak, že som stále nemohla nájsť Boží pokoj, nepretržite medzi mnou a Bohom niečo stálo. Aj keď dnes je to pre mňa celkom zreteľné, vtedy som si nechcela pripustiť, že by to mohol byť práve môj vzťah. Prešli dva mesiace a spolu s letom prišiel aj čas letných táborov. Keďže som pracovala s deťmi, aj tento rok som šla na detský tábor ako pomocná vedúca. Spomínam si, ako hlboko ma zasiahla lekcia o Abrahámovi. Abrahám bol ochotný obetovať Bohu to najcennejšie čo mal - svojho syna. Jeho dôvera a poslušnosť voči Bohu bola taká silná, že nenechala ľahostajnou ani mňa. Veľa som sa vtedy modlila a prosila Pána o vedenie. V mojom vnútri nastal rozpor. Túžila som kráčať po Božích cestách, ale nechcela som sa vzdať môjho vzťahu, o ktorom som postupne začala tušiť, že sa Bohu nepáči. Po tábore sme si s priateľom dali na čas pauzu. Zrazu začala Biblia ku mne opäť hovoriť. Konečne som pripustila, že náš vzťah si Pán nepraje. Pochopila som, že nemôžem Bohu vnútiť svoju vôľu a tiež som si uvedomila, že Pán chce pre mňa len to najlepšie. Že vidí aj veci, ktoré ja nevidím, On sa na moju životnú cestu pozerá zhora a dovidí až za zákrutu. Druhýkrát a naposledy som sa s priateľom rozišla.

Dnes s dvojročným odstupom vidím už i ja veci, ktoré vtedy videl Boh. Vidím, ako veľmi moja slepota, sebectvo a tvrdohlavosť na čas narušili vzťahy v spoločenstve, poškodili môj vzťah s Pánom a ublížili môjmu bývalému priateľovi, ktorý zanevrel na môj zbor a dodnes nenavštevuje ani žiadne iné spoločenstvo.

Ak sa aj ty nachádzaš v podobnej situácii, vyhni sa chybám, ktoré som urobila ja, ušetríš tým mnoho zranení sebe aj ľuďom okolo teba. Dôveruj Bohu, nedá ti kameň, keď Ho prosíš o chleba. Vie, čo je pre teba dobré, tak sa na Neho spoľahni aj v oblasti partnerstva, ukáže ti cestu a urovná chodník.

Romana Štrbková (ECAV)

Bratislava vychováva

Keď som včera išla zo školy, stala som sa svedkom jedného z mojich najneobľúbenejších javov. Červená na semafore pre chodcov na Hodžovom námestí je skutočne dlhá. Sama počas nej niekedy prebehnem cez cestu, aj keď to je zaradené do kategórie „prečin". Ale priznám sa, že spomaliť tempo svojho života býva pre mňa ťažké. Znovu a znovu si musím opakovať, že to je fajn na chvíľu sa zastaviť, poobzerať sa okolo seba, usmiať sa na ľudí, obzrieť si tieto Božie odrazy a hlavne sa zhlboka nadýchnuť a naplno prežiť okamih plynúceho času. Už sa nikdy nevráti, že?

Poháľala som sa do práce, a tak som sa len zľahka obzrela ponad plece, či je čistý vzduch a pravou nohou som vkročila na cestu. V tom momente som na druhej strane zbadala čakajúcich školkarov a ich pani učiteľku, ktorá ich nabádala k čakaniu. Okamžite som sa zastavila a zahanbene som cúvla.

So mnou sa však vrhli do cesty asi desiati ďalší ľudia. Keď to deti na druhej strane zbadali, rozbehli sa veselo krížom cez cestu. Vydesená pani učiteľka ich horko-ťažko zastavila a vrátila na chodník. Smutne som sa pozrela na ľudí, ktorým vôbec nenapadlo, že sme túto výchovnú situáciu pani učiteľke poriadne skomplikovali.

Spomínam si ešte na inú príhodu. Stála som vedľa sympatickej mladej rodinky. Maminka akurát vysvetľovala svojmu dvojročnému synovi, že červený panáčik znamená, že čakáme a že sa má dobre pozerať, kedy naskočí zelený panáčik, lebo potom pôjdeme. Chlapček s otvorenými očami aj ústami hľadel na semafor.

Ktovie, čo sa udialo v jeho hlávke, keď uvidel, ako sa niekoľkí ľudia rozbehli na druhú stranu, aj keď červený panáčik ešte stále držal svoju stráž. Možno mu ich bolo ľúto, lebo nevedia to tajomstvo o panáčikoch. A možno si pomyslel, že maminka v tom má zmätok a že hneď ako bude môcť, jej názorne ukáže, že vie ísť aj na červenú. Tak, ako veľkí ujovia a tety.

z blogu Miriam Ferenčíkovej

hlas z Brna

Skúškové ubehlo ako voda a my, vysokoškoláci, sa vytešujeme, že už nemusíme celé dni presedieť nad knihami tlačiac do hláv všetky možné aj nemožné (inými slovami zapamätateľné aj nezapamätateľné) informácie, snažiac sa ich zachovať aspoň po dobu nasledujúcej skúšky :) Čo sa už deje potom, všetci dobre vieme :) A aj keď cez skúškové prechádzame rôznymi dňami - od tých optimistických, cez unavené, až po znechutené - je úžasné vedieť, že je tu vždy Niekto, komu môžeme zveriť všetko do rúk. Občas sa ale stáva, že na tento fakt trošku pozabudneme a potom sa trápime sami so sebou. Tak sa to stalo aj mne. Učením nabité skúškové finišovalo, veľa skúšok už bolo za mnou, z čoho som mala veľkú radosť, ale predsa len predo mnou stála skúška, ktorú ešte nikto z predchádzajúcej várky nezdolal a nás ostatných to určite nepovzbudilo ;) Keďže štatistiky úspešnosti klesali pod bod mrazu, snažila som sa skúšku brať ako výzvu a aj napriek všetkým negatívnym prognózam ju zvládnuť už na prvýkrát, aby som si nemusela predĺžiť skúškové (a teda aj dni plné učenia) o ďalšie dva týždne. Lenže okolnosti sa nie vždy dajú ovplyvniť a tak mi na učenie zostali len dva dni, ktoré neboli dostačujúce ani na prečítanie skrípt ;) V tejto S.O.S. situácii som sa ja (čerstvý prváčik :) obrátila na moju (skúsenejšiu :) kamarátku s otázkou, čo robí, keď má ťažkú skúšku a nemá šancu stihnúť sa naučiť všetky potrebné veci. Čakala som nejakú svetabornú radu (dotyčnú považujem za osobného poradcu :). Odpovedala mi veľmi jednoducho, ale presvedčene: „Modlím sa." A vtedy som si pomyslela - no veď... to robím aj ja. Počas všetkých predošlých skúšok som sa spoliehala na Boha a on sa o všetky postaral. Dal mi múdrosť pri učení, aj pri písaní, zbavil ma stresov a všetko dopadlo tip-top :) (krásny happy-ending :). Prečo som stratila tú veľkú dôveru práve teraz? A pritom to bol úplne klasický prípad - my ľudia, keď sa nám darí, nemáme problém dôverovať vo všetkom Bohu, ale keď prídu skúšky, možno sme zo začiatku trochu nespokojní, možno sa snažíme napraviť veci svojimi vlastnými silami, ale nakoniec aj tak prídeme na to, že to sami nezvládame a jediný, kto nám môže pomôcť je Boh :) Skúška spočíva v tom, či Mu dokážeme dostatočne dôverovať. A tu platí priama úmera (a to vidím, hoci nie som matematik :). Čím väčšia dôvera, tým silnejšia viera :) A keďže Boh je stále ten istý a nemení svoje názory a zasľúbenia, ako sa mu v danej chvíli zapáči, ešte stále som sa Naňho mohla spoľahnúť. Stál pri mne pri každej jednej skúške, prečo by mal odísť práve teraz? Jediné, čo sa zmenilo boli okolnosti, a to teda nedostatok času na učenie a mega-veľké skriptá ;) Nech by to bolo ale hocičo, to jediné slovné spojenie - „modlím sa" - ma veľmi povzbudilo. Modlitba má predsa obrovskú silu. A tak som sa celým svojim „ja" začala spoliehať na Boha. V ten večer som ešte čítala Nehemiáša 4,14, kde je napísané: „Náš Boh bude bojovať za nás." Nie sú to silné slová, keď sa povie „Náš Boh bude bojovať za nás."? Skúste si to povedať každé ráno a uvidíte, aký to bude rozdiel :) Hocičo sa bude diať, ja sa vždy môžem spoľahnúť, že Veľký Boh stojí vedľa mňa a chce za nás bojovať a držať všetko vo svojich rukách :)

Radka F.

P.S. Tú skúšku som dala. Ale to nie ja... to Boh;)

Adam Markuš a Slávka Melnová

Môžete sa krátko predstaviť?

Adam: Obaja chodíme do bratislavského CB na Cukrovej. Tam sme sa aj zoznámili, chodíme spolu už takmer tri roky a o pár mesiacov sa budeme brať. Tento rok končím vysokú školu a popri tom začínam pracovať, Slávka v tomto čase končí bakalára.

Ja som sa narodil a vyrástol v CB, hoci pochádzam z Levíc, doma som v Bratislave. Slávka je z evanjelického prostredia na Liptove. Pred troma rokmi sa prisťahovali do Bratislavy, dokonca priamo na Cukrovú.

Bolo niekedy obdobie, kedy by ste šli do vzťahu s neveriacim partnerom/partnerkou? Prečo?

Sláva: Ani jeden z nás nemá skúsenosť so vzťahom s neveriacim, preto by sme sa nechceli teoreticky vyjadrovať k problému, ktorý sme nikdy neriešili. Môžeme hovoriť o tom, čo do nášho vzťahu prináša fakt, že sme obaja veriaci.

Čo to teda prináša?

Sláva: Radosť z toho, že sme spolu a že môžeme spoločne budovať aj duchovný rozmer nášho vzťahu.

Adam: Viera je pre mňa veľmi osobná a intímna vec. To, že túto časť svojho života môžem otvárať a prežívať spolu so Slávkou, je nesmierne silné a vzácne. Je jasné, že dvaja kresťania nemajú rovnaké návyky a duchovné prežívanie, o to viac ma teší naše postupné vytváranie spoločného duchovného života. Mám radosť zo spoločnej modlitby, spoločného čítania a rozmýšľania o Božom slove, či spoločného spevu.

Sláva: To, že sme obidvaja kresťania neznamená len spoločnú vieru, ale aj to, že sa obaja cítime dobre v zborovom prostredí, kde trávime veľa času. Neviem si predstaviť, že by Adam nebol jeho súčasťou.

Pre mňa je dôležité, že vieme, že nie sme v našom vzťahu sami. V ťažkých chvíľach a problémoch sa vieme podržať a spolu to odovzdať Bohu. Teší ma, že si v tejto veci rozumieme a že mám v Adamovi oporu. Je dobré vedieť, že chceme obaja smerovať svoj život k Bohu. Verím, že nám naša zdieľaná viera pomôže prekonať ťažkosti, ktoré sa v našom spoločnom živote vyskytnú.

Adam: Môj život sa nedeli na život s Bohom a ten zvyšok, Boh a viera je súčasťou môjho vnímania tohto sveta. Neviem si predstaviť, že by som Boží rozmer svojho života nemal zdieľať s človekom, s ktorým chcem žiť. Túžim po tom, aby v našom vzťahu bol prítomný Boh, svojím vedením, posilňovaním a požehnaním. Keby to nebolo našou spoločnou túžbou, asi by ma to trápilo.

Sláva: Kresťanský pár nie je zárukou šťastného vzťahu a rovnako viera nie je nemenná vec, v prípade, že by sa jeden z nás vzdialil od Boha, verím, že ten druhý by mu bol aj v tom období oporou. Teraz sa tešíme z toho, že v našom vzťahu je Boh, neznamená to však, že sa nám problémy a pochybnosti vyhýbajú.

Ďakujeme za rozhovor.

redakcia

CHCEŠ POMÔCŤ?

Prosíme Vás, darujte 2% zo svojich už zaplatených daní a pomôžte skvalitniť život starým, nevládnym, mentálne a telesne postihnutým spoluobčanom.

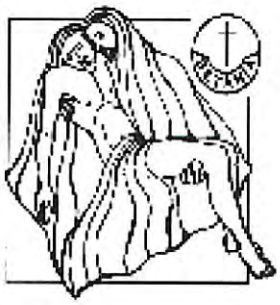

ĎAKUJEME

Diakonické združenie Betánia

Partizánska 6, 811 03 Bratislava
Právna forma: Účelové zariadenie cirkvi,
IČO: 30849667, č.účtu: Tatra banka 262 784 5292/1100
Kontakt: 02/54435550, www.betania.sk, www.rozhodni.sk

SLUHA JE ORGANIZÁCIA, KTORÁ SA HLÁSI K ODKAZU ŽIVOTA A DIELA SESTIER ROYOVÝCH, K ICH PRÁCI NA POLI SOCIÁLNOM, DUCHOVNOM A NÁRODNO-KULTÚRNOM.

VIAC NA: **www.divadlosluha.sk** SLUHA o.z. Rozhodni o 2% pre SLUHA o.z.

Čulenova 2338/21, 915 01 Nové Mesto nad Váhom

IČO: 42020395 DIČ: 2022343059 Č. ÚČTU: 1015619003/1111

ĎAKUJEME

SOCIÁLNY PILIER: zapožičiavanie antidekubitných matracov
nahrávky literárnych textov sestier Royových pre bezvládnych

DUCHOVNÝ PILIER: ***prevádzka klubovne:*** Klub dobrej zvesti
besedy s misionármi Wycliffe Slovakia
pokus o LaRED klub v Starej Turej

pravidelná finančná podpora misionárke v Juhovýchodnej Ázii predaj literárnych diel Kristíny Royovej

NÁRODNO-KULTÚRNY PILIER: ***divadelná činnosť:*** divadelná hra **OĽGA**
divadelná hra **SLUHA**

podpora dolnozemských Slovákov organizovanie benefičných koncertov Čin roka na Starej Turej

Apríl:
V čom sú sekty príťažlivé a sektárstvo nebezpečné? Pošlite nám svoje názory a postrehy do témy:
O SEKTÁCH A SEKTÁRSTVE

Máj:
Prečo nerastú zbory?
Nie sme príliš uzavretí do seba?
Pouvažujte s nami v téme:
POĎ MEDZI NÁS alebo VIEME OSLOVIŤ SÚČASNÍKA

Jún:
Má pravdu Biblia, alebo Darwin?
Sme potomkovia opíc, alebo dielom Stvoriteľa? Zapojte sa do témy:
EVOLÚCIA A BOH

ZAPOJTE SA AJ VY DO TVORBY DIALÓGU

Privítame Vaše názory a postrehy:

na našej e-mailovej adrese:
dialog@mesacnikdialog.sk

v diskusnom fóre na:
www.mesacnikdialog.sk

aj písané na adresu redakcie